

PRIMORSKI DNEVNIK

Polnoma plačana v gotovini
Abb. postale I. grupp

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 268 (8974)

TRST, sobota, 16. novembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PO ŠESTIH TEDNIH VLADNE KRIZE

Še vedno odprto vprašanje sestave enobarvne vlade

0 usodi Morovih naporov bo odločalo vodstvo KD na ponedeljkovi seji

RIM, 15. — Po šestih tednih vladne krize, tudi usoda zadnjega pooblaščenega predsednika Mora je še vedno neznan. Njegova dolga posvetovanja s posameznimi delegacijami strank leve sredine niso pripeljala do nobenega jasnega razčiščenja. Prav tako se še točno ne ve, kakšen je pravzaprav gospodarski vladni program, ki ga je Mora obrazložil predstavnikom PSI, PRI in PSDI, potem ko se je dlje časa posvetoval z najvidnejšimi gospodarstveniki.

Stališča socialistov, republikancev in socialdemokratov so že jasna: socialisti in republikanci izjavljajo, da bodo podprli enobarvno Morovo vlado s programom, ki jim ga je obrazložil; socialdemokrati pa so tudi danes potrdili da enobarvne Morove vlade ne bodo podprli, češ da bi se ta najino usmerila na levo in sprejela odprto podporo komunistov. Uganka, kot v vseh teh šestih tednih krize, so še danes demokrati. Kljub temu, da je mandatar eden njihovih najbolj vplivnih mož, nihče od voditeljev KD se v zadnjem tednu ni izjavil za ali proti enobarvni vladi, razen tega, da je kršičanska demokracija »strogasno poudarila, da podpira na-

pore pooblaščenega predsednika Mora».

Do razčiščenja mora torej priti v vrstah demokratijskega vodstva, ki se bo sestalo v ponedeljek. Sam pooblaščen predsednik Mora je izjavil, da bo ta sestanek zgodovinski, saj bodo morali odločiti, ali podprejo Morovo enobarvno vlado s podporo socialistov in republikancev (poleg demokratov), brez socialdemokratov, ali pa sklenejo, da brez socialdemokratov ne more biti enobarvne vlade, kar bi prisililo Mora, da vrne predsedniku republike mandat.

Tudi po današnjih izjavah nekaterih demokratijskih predstavni-

kov ni razvidno, kako se bo pravzaprav usmerila večina demokratijskega vodstva. Namestnik tajnika Ruffini je v pogovoru s časnikarji na Montecitorio sicer poudaril resnost položaja in ponovil, da bodo storili vse, kar bo v njihovi moči, da pričajo socialdemokrate, naj podprejo Mora. V tem smislu, je dejal Ruffini, je treba tolažiti poziv, ki ga je politični tajnik kršičanske demokracije naslovil na ostale tri stranke. Ko pa so ga časnikarji vprašali, naj pove, kaj bi se zgodilo, če bi Morov poskus propadel, se je Ruffini omejil na ugotovitev, da bi nastal zelo resen položaj. Pri tem pa je dodal, da bo kršičanska demokracija storila vse, da prepreči morebitne predčasne volitve in da v sedanjem položaju ni druge politične alternative kot leva sredina. Tudi Donat Cattin je dejal, da cilji kršičanske demokracije niso predčasne volitve in da v sedanjem resnem gospodarskem in političnem položaju ni mogoče niti misliti na tako imenovano tehnično vlado.

Tajnik PSI De Martino je v vohinem govoru, ki ga je imel v Bonu izjavil, da je treba brez odlašanja sestaviti novo vlado, ki bo sposobna reševati vedno hujša vprašanja, ki se kopičijo v državi. Nadalje zavračanje ali poskus novih rešitev, je dodal De Martino, bi samo povzročili nove neuspehe in bi postali sredstvo počasnega samomora demokracije. De Martino je poudaril, da socialisti podpirajo enobarvno Morovo vlado, ker se zavedajo, da tam, kjer nista uspešna Fanfani in Moro, ne bo uspel nihče drug. Podobno stališče je več ali manj zavzel tudi tajnik republikancev La Malfa, ki je izrazil željo, da bi osrednje vodstvo kršičanske demokracije na ponedeljkovi seji odobrilo Morov program in ustanovitev njegove vlade.

Socialdemokrati pa trdovratno stojijo na svojem stališču in zavračajo enobarvno Morovo vlado. Mnogi v Rimu vidijo v tej trdovratnosti roko demokratijske desnice in pravijo, da bi se ne socialdemokrati nikoli sami izločili iz vladne večine, če bi ne imeli za seboj določene sile v vrstah kršičanske demokracije, ki so prav tako kot Tanassi naklonjene razpustu parlamenta in predčasnim političnim volitvam.

V tem duhu je govoril predsednik PSDI Tanassi v Bonu ob zaključku tematskega upravnega volilnega kampanje, ko je dejal med drugim: »Stališče PSI, da se v zaprti vreči odloči pri enobarvni Morovi vladi, ima izvalni prizvok do socialdemokratov in stremi za tem, da pride do takšne večine s komunistično partijo. Takšna vlada ne samo, da bi ne pripravila organske levosredinske vlade, temveč bi v najkrajšem času spremenila pot in bi se končala kot vlada KD-PSI s podporo komunistične partije».

SEDANJI MINISTRSKI PREDSEDNIK KONSTANTIN KARAMANLIS GLAVNI FAVORIT

Štirje kandidati na nedeljskih parlamentarnih volitvah v Grčiji: zgoraj levo premier Konstantin Karamanlis, voditelj stranke »nova demokracija«, ki si bo po dotedanjih predvidevanjih zacementirano trdno večino v novem parlamentu. Desno: Aleksander Panagulis, ki ga je polkovniški režim obsodil na smrt zaradi neuspešnega atentata na diktatorja Papadopolosa, bo kandidiral na listi »centristične unije« bivšega zunanjega ministra Georgiosa Mavrosa. Spodaj izralka Melina Mercuri in komunist Mikis Teodorakis, predstavnik komunistično usmerjene »enotne leve«

Jutri v Grčiji prve demokratične volitve po sedemletni diktaturi

Na volišča bo šlo več kot pet milijonov državljanov - Zaradi pomanjkanja organizacijskih struktur ni pričakovati afirmacije levčarskih sil

ATENE, 15. — V Grčiji se je zaključila volilna kampanja za nedeljske parlamentarne volitve, ki bodo morale tudi formalno obnoviti demokracijo v državi po sedemletnem fašističnem teroru. Prav za radi dejstva, da so to prve kolikor tolikor demokratične volitve po desetih letih, so predvidevanja o izidu dokaj negotova. Volivcev bo 5 milijonov in pol, od katerih bo en milijon in pol volivcev — med 21. in 30. letom starosti — prvič glasoval.

Kljub tej negotovosti pa skoraj ni dvoma, da bo največ glasov odnesla stranka premiera Karamanlisa »nova demokracija«, opazovalci ji pripisujejo okrog 40 odst. glasov, nekateri pa celo 50 odst. Konstantin Karamanlis je znal namreč na najbolj način izkoristiti nekaj mesecev oblasti, da si je ustvaril trdno organizacijo, medtem ko so ostale stranke skoraj povsem neorganizirane, brez lastnih struktur in brez volilne baze. Gibanje Andreasa Papandreua je bilo na

primer ustanovljeno šele 3. septembra ter prav zaradi tega ni moglo voditi učinkovite volilne kampanje, prav tako pa je skrajna levičarja lahko začela legalno delovati šele pred dvema mesecema, medtem ko se ni povsem rešila notranjih nesoglasij, ki so posledica 25-letnega razcepelja. Zaradi teh razlogov si grška levičarja ne pričakuje uspehov na treh volitvah, pač pa se je odločila za vztrajno in potrpežljivo delo v pričakovanju prihodnjih volitev, ki bodo čez štiri leta.

Sicer pa je tudi večina opazovalcev mnenja, da nedeljske volitve ne bodo dale prave slike strankarske opredelitve grških volivcev, predvsem zaradi tega, ker grški notranji položaj še ni bil zrel za sklicanje volitev. Tega se je morda najbolj zavedal prav sam Karamanlis, ki pa je prav zaradi tega sklenil sklicati volitve v trenutku, ko se grške politične stranke šele organizirajo in ko ima tisti, ki je trenutno na oblasti, največjo možnost afirmacije. Karamanlis bo imel na svoji strani tudi nedavni izbruh ciprske krize, ko so praktično vsi Grki odobrili njegovo politiko v tej zvezi in predvsem odstop iz vojaške organizacije NATO. V korist Karamanlisa bo delovalo tudi splošno vzdušje med volivci, ki so še pod globokim vtisom sedemletne krvave diktature in ki si v tem trenutku želijo samo nekoliko miru, brez pustolovščin in brez problemov, ki bi jih na primer odprla zmaga skrajne levice, predvsem zaradi mednarodnih posledic, ki bi jih taka zmaga imela.

Volilna kampanja se je zaključila z velikim shodom Karamanlisovih pristaveh na Trgu ustave v središču Aten, kjer se je zbralo okrog 200 tisoč oseb. Grški premier je pozval volivce, naj zagotovijo njegovi stranki najširšo večino, da bi lahko sestavila trdno vlado, ki bi bila sposobna se lotiti najbolj kočljivih problemov države, od ciprskega vprašanja do gospodarske krize.

Kot smo že omenili, ima Karamanlisova stranka »nova demokracija« konkretne možnosti, da si zagotovi trdno, morda celo absolutno večino v novem parlamentu. Za sestavo vlade pa se bo »nova demokracija« po vsej verjetnosti povezala s prav tako novonastalo »centristično unijo«, ki jo vodi bivši zunanji minister Georgios Mavros. Obe stranki sta namreč sredinsko - konservativno usmerjeni, čeprav ne istočasno zavzemata za omejene reforme. Njuno skupno geslo bi lahko bilo »za demokracijo brez anarhije«; z drugimi besedami se obe zavzemata za izredno previdno politiko, okrog katere bi se lahko strnil stari grški »establishment«. Mavrosova »centristična unija« se je že izrekla za republiško ustavno ureditev, medtem ko »nova demokracija« še ni izbrala med republiko in monarhijo. Med kandidati »centristične unije«

je tudi Aleksander Panagulis, ki so ga fašistični polkovniki obsodili na smrt zaradi neuspešnega atentata proti diktatorju Papadopolosu.

Levičar se bo na volitvah predstavila ločeno: vsegrško socialistično gibanje (Pasok) Andreasa Papandreua se sklicuje na socializem skandinavskega tipa, »enotna levičar« pa je izrazito komunistično usmerjena, saj združuje predstavnike obeh komunističnih partij (t.i. notranje in zunanje), leve socialiste in nekatere neodvisne osebnosti, kot na primer glasbenika Mikisa Teodorakisa.

Končno se bo na volitvah predstavila še skrajno desničarska monarhistična »nacionalna demokracija unija«, za katero bi morali glasovati tudi zagovorniki bivšega pokovniškega režima.

Padeč vrednosti italijanske lire

RIM, 15. — Po ugotovitvah Banca d'Italia je vrednost lire, v primerjavi z ostalimi zahodnimi valutami, danes izredno padla, in sicer na 21,6 odstotka, proti 20,97 odstotka včeraj. Banca d'Italia ugotavlja, da je to najnižja raven vrednosti lire, ki dejansko izraža njen položaj v sedanjem izredno težkem položaju valut in gospodarstva v svetu. V zadnjih časih se na valutnih trgih pojavljajo ogromni spekulacijski kapitali, ki prisiljajo predvsem na zahodnememsko marko, da se na švicarski frank v pričakovanju, da se bosta ti valuti v kratkem času ovrednotili. Glede zahodnememške marke je sam kancler Schmidt izjavil, da ne naspotuje ovrednotenju.

V tem položaju se nujno dviga vrednost zahodnememške marke in švicarskega franka, hkrati pa se strmo znižuje vrednost tistih valut, ki so najbolj šibke, kot je italijanska lira. Zato, menijo pri Banca d'Italia, sedanja padeč vrednosti lire ni mogoče pripisati zastojanju notranjega gospodarskega položaja, temveč le močnemu pritisku navzgor močnejših valut. To seveda ustvarja obremenitvi ugodna tla denarnim spekulacijam in begu kapitalov.

Ribičič in Bilić odpotovala v Bruselj

BEograd, 15. — Tajnik izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je sprejel danes madžarsko parlamentarno delegacijo, ki je pod vodstvom predsednika parlamenta in člana politbiroja CK madžarske socialistične delavske partije Andala Aprojos gost skupščine SFRJ. V daljšem razgovoru je bilo obojestransko izraženo zadovoljstvo zaradi uspešnega razvoja odnosov med obema državama.

GOVOR AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA NA UNIVERZI V CHICAGU

Kissingerjev poziv Japonski in Evropi za skupni boj proti energetski krizi

Ustanovili naj bi mednarodno banko za pomoč industrializiranim državam, ki bi bile v težavah zaradi podražitve petroleja

CHICAGO, 15. — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je v govoru, ki ga je imel sinoči na univerzi v Chicagu, nekoliko spreminil svoj prvotni načrt o ustvarjanju bloka držav uvoznice petroleja za premostitev energetske krize ter pozval industrializirane države zahodne Evrope ter Japonsko, naj se pridružijo ZDA v izvajanju skupnega programa za ohranitev energetskih virov in za finančno zaščito.

Za obrambo proti možnosti monetarnega kaosa, ki ga bi ugnela povzročiti velika razpoložljivost denarja s strani držav proizvajalk petroleja — okrog 60 milijard dolarjev letno — je šef ameriške diplomacije predlagal ustanovitev nove mednarodne banke, ki bi usmerila kapitala v industrializirane države, ki bi najbolj potrebovale pomoč. Po drugi strani pa je Kissinger ponovno zavrnil francoski predlog o sklicanju konferencie, ki naj bi se je udeležile države uvoznice, države proizvajalke in države v razvoju, češ da bo taka konferenca možna samo takrat, ko se bo udrila solidarnost med potrošniki in ko bodo obstajale realne perspektive za uspeh.

Nova banka, ki jo predlaga Kissinger, bi lahko usmerila določeno vsoto — največ 25 milijard dolarjev letno — v tiste industrializirane države, ki bi jih deficit zaradi povišanja cene petroleja najbolj prizadel. Posojila tem državam bi nikakor ne bila avtomatična, saj bi morale zainteresirane države pokazati odločnost, da si same pomagajo, ter sprejeti pobude za zmanjšanje lastne odvisnosti od uvožnega petroleja.

Sicer pa je Kissinger ponovil svojo staro tezo o potrebi po »kompaktni fronti« držav uvoznice petroleja, ker bi samo taka fronta lahko dosegla znižanje cene petroleja, ki je v enem samem letu narasla za okrog 400 odstotkov. Glavna novost je v tem, da je Kissinger priznal, da ne more biti nobene rešitve brez dialoga z državami proizvajalkami in da mora ta dialog potekati v vzdušju pomiritve in iskanju kompromisa.

Sistem, ki ga je predlagal Kissinger, bi imel štiri pozitivne posledice, kot je trdil sam zunanji minister ZDA: zavaroval bi zasebne finančne organizme pred pretiranim tveganjem zaradi ogromne razpoložljivosti fondov, omogočil bi državam, da se izognejo restriktivnim ukrepom, zavaroval bi države uvoznice pred nevarnostmi političnimi ali gospodarskimi pogoji in končno bi dokazal, da je rešitev problemov vsake države mogoča s solidarnostjo drugih držav.

Kissinger je tudi dejal, da je sedanjih trenutkih zgodovinskega pomena za bodočnost svobodnega svetovnega razvoja zabeležila letos deficit okrog 40 milijard dolarjev, medtem ko se za države v razvoju predvideva deficit okrog 20 milijard dolarjev. Istočasno pa države proizvajalke petroleja uživajo surplus 60 milijard dolarjev, kar pomeni, po besedah Kissingerja, njihove plačilne ali razvojne potrebe, pa tudi njihove sposobnosti, da bi ta denar investirale. V tem položaju se po Kissingerjevem mnenju utegnejo razviti družbeni konflikti in politični neredi, tako da bi bile demokratične družbe izpostavljene ekstremističnim pritiskom z desne ali z leve.

Kissingerjeve predloge je omenil na današnji tiskovni konferenci v Phoenixu tudi ameriški predsednik Ford, ki je zanimal, da bi se ZDA nameravale poslužiti svojih rezerv živil, da bi izsilile znižanje cene petroleja; po drugi strani pa je šef Bele hiše dodal, da so živila prav tako uvožno blago kot petrolej ter je v tej zvezi pozval države, ki razpolagajo s tem blagom, naj sodelujejo v skupno korist vsega sveta.

Šef Bele hiše je govoril tudi o notranjem gospodarskem položaju, o katerem se je izrazil v optimističnem tonu. Izrazil je prepričanje, da bo program, ki ga je njegova vlada pretekli mesec predlo-

RESOLUCIJA CISL O VLADNI KRIZI

SINDIKALNA ENOTNOST V OSPREDJU POSEGA TAJNIKA CISL STORTIJA

Ponovna obsodba razbijaške skupine Scalie

RIM, 15. — Na zasedanju glavnega sveta CISL je danes govoril tudi glavni tajnik Storti, ki je osredotočil svoj poseg na prizadevanja CISL za uresničenje sindikalne avtonomije s sindikalno združitvijo med CISL, CGIL in UIL, do katere mora priti z okrepitvijo sedanjega sindikalnega gospodarstva. Po njegovem mnenju je sedanja gospodarska kriza v Italiji in v svetu le pokazala nekaj pozitivnega, in sicer, da sindikalne organizacije niso izgubile svoje vloge in svoje moči in da so še vedno odgovorni dejavniki v družbi, ki je sposoben dati svoje prispevek, da se premosti resne gospodarske in socialne težave.

Glede notranjega položaja v CISL je Storti ostro kritiziral tiste sindikaliste, ki iščejo, da bi izkoristili nesoglasja, ki nastajajo v delavskih organizacijah, z jasnim namenom, da bi jih polagoma »unicili«. Pri tem je mislil na delovanje skupine Scalie, ki je bila že včeraj na območju klopi s poročilom zveznega tajnika Spandonara, ki ji je očital, da odkrito rovari in da hoče razbiti sindikat.

Storti je v svojem posegu nadalje obrazložil članom glavnega sveta predloge, ki jih bo CISL dala za pospešitev združitvenega procesa.

Na današnjem popoldanskem zasedanju je glavni svet CISL odobril resolucijo, ki jo je predlagal zvezni tajnik Storti o vladni krizi. V njej CISL pravi, da krize ne bo mogoče premostiti z začasnimi rešitvami ali s predčasnimi volitvami, ki bi povzročile v državi popolno paralizo in jo spravile na milost in nemilost protidemokratskih gospodarskih in političnih sil. To bi bil morda usoden udarec državnemu gospodarstvu. Zato glavni svet CISL poziva politične stranke, naj se zavedajo da nevarnosti in naj se odločijo za rešitev krize, ki jo v demokratskem okviru postavlja temelje novi napredni politiki.

18., 19. in 20. novembra pa so zasedali v Rimu centralni komitei sindikalne organizacije UIL. Zasedanje se bo začelo s poročilom glavnega tajnika Vannija o političnem položaju in o položaju sindikalnega gibanja. Zasedanje je povezano z razpravo, ki se je začela v vseh treh sindikalnih zvezah, da se najde čim krajša pot za doseg sindikalne enotnosti.

Veliki italijanski dolgovi s tujino

RIM, 15. — Do sedaj se je Italija zadolžila v tujini za skupno 8.700 milijard lir. Ta dolg je skupen dolgov, ki so jih napravili Banca d'Italia, vlada in razne zasebne in javne ustanove v tujini. Banca d'Italia ima za 3.900 milijard lir dolgov, ki izhajajo predvsem iz pasivne postavke med dolgi in krediti. Temu je treba dodati okrog 5.400 milijard lir dolgov, ki so jih napravile javne in zasebne ustanove na področju evrolara. Največ so se zadolžile s srednjoročnimi in dolgoročnimi posojili ENEL, IMI, Credito, državne železnice in Mediobanca. Uradne i-

Danes stavka prevoznih uslužbencev

RIM, 15. — Enotno tajništvo federacije avtobusnih in tramvajskih uslužbencev je potrdilo za jutri vsedržavno 24-urno stavko uslužbencev zasebnih avtoavtovoznikov in triurno stavko (od 9. do 12. ure) uslužbencev javnih mestnih prevozov.

To pomeni, da jutri ne bodo vozili avtobusi na vseh izvenmestnih in mestnih progah, ki so v rokah zasebnih podjetij. Sindikati hočejo s to akcijo prisiliti na vlado in krajevne uprave, da čimprej rešijo vprašanje publicizacije zasebnih javnih prevozov na osnovi svoj čas doseženega sporazuma med vlado in sindikati.

Tito zaključil štiridnevni obisk v Nemški demokratični republiki

Uradno poročilo o razgovorih z vzhodnonemškimi voditelji

(Od našega dopisnika)

BEograd, 15. — Jugoslovanski predsednik Tito je danes zaključil štiridnevni uradni obisk v Nemški demokratični republiki ter se z enim v ostalimi člani jugoslovanske delegacije vrnil v Beograd. Na berlinskem letališču so se poslovili od jugoslovanskega predsednika prvi tajnik CK enotne socialistične partije Nemčije Erich Honecker z najvišjimi državnimi in partijskimi voditelji Vzhodne Nemčije, voditelji diplomatskih misij in številni Berlinčani, ki so jugoslovanskega gosta ob prihodu na letališče pozdravili z vzklikanjem »Tito, Tito».

Ob povratku v Beograd je Tito v kratki izjavi poudaril, da je bil obisk zelo uspešen in da so berlinski razgovori pokazali, da obe državi lahko uspešno sodelujeta na mednarodnem področju in prispevata k nadaljnjemu posušanju napetosti, posebno k večji stopnji varnosti v Evropi.

Skupna izjava o obisku in razgovorih, ki je bila nocoj istočasno objavljena v Berlinu in Beogradu, poudarja, da se sodelovanje med obema državama in partijama v zadnjih letih uspešno razvija na osnovi načel suverenosti, neodvisnosti, enakopravnosti, medsebojne pravde in spoštovanja posebnosti narodnega razvoja in mednarodnega položaja obeh držav. Skupna izjava sodelovanja na področju kulture in znanosti, medtem ko glede gospodarskega sodelovanja ugotavlja, da obstajajo razne možnosti za znatno povečanje blagovne izmenjave.

Prav tako skupna izjava poudarja potrebo po dolgoročnem sodelovanju na področju proizvodnje blaga široke uporabe, na gradbenem in drugih področjih. Obe strani sta se sporazumeli, da bosta okrepili sodelovanje na industrijskem področju in v skupnih nastopih na tretjih trgih.

V skupni izjavi, kot tudi v izjavi, ki jo je dal Tito zahodnonemški televiziji pred odhodom iz Berlina, se ugotavlja, da so razgovori o aktualnih mednarodnih vprašanjih pokazali enakost ali podobnost pogledov o najvažnejših obravnavanih problemih. Obe strani sta pozitivno ocenili napore socialističnih, nevrščenih in drugih držav ter demokratičnih in naprednih sil za zmanjšanje mednarodne napetosti in ustvarjanje pogojev za mednarodno varnost in enakopravno sodelovanje. Obe strani sta tudi opozorili na poskuse reakcije, da prepreči razvoj procesa popuščanja, da zavre družbeni napredek in da onemogoči normalizacijo mednarodnih odnosov, da bi ohranila svoje dosežene pozicije. Nerešena osnovna vprašanja družbeno - gospodarskega razvoja in krizna žarišča, kot so Blizni vzhod, Cipr, Indokina, Južna Afrika in druga področja, zahtevajo povečanje dejavnosti vseh socialističnih in naprednih sil na svetu proti imperizmu in reakciji. V tej zvezi je bila poudarjena rastoča vloga in pomen dejavnosti nevrščenih držav v odstranjevanju mednarodnih spopadov ter v krepitevi mednarodne varnosti, enakopravnega sodelovanja in uresničenja pravic vseh

narodov na svetu.

V razgovorih sta obe strani poudarili posebno pozornost položaju v Evropi: poudarili sta važnost prizadevanj evropskih držav za krepitev varnosti, sodelovanja in medsebojnega razumevanja ter odločeno Jugoslavije in Vzhodne Nemčije, da se aktivno zavzemata za uspešen zaključek konference o evropski varnosti in sodelovanju. Obe strani sta izrazili zaskrbljenost zaradi položaja na Bliznjem vzhodu in na Cipru, zagotovili nadaljnjo vsestransko pomoč Demokratični republiki Vietnamu in narodom Laosu in Kambodže v njihovem boju za obrambo neodvisnosti te narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike, ki se bojijo za nacionalno osvoboditev oziroma za krepitev svoje nacionalne in gospodarske neodvisnosti.

Predsednik ZKJ in prvi tajnik CK enotne socialistične partije Nemčije sta tudi izmenjala mnenja o vprašanjih mednarodnega komunizma in delavskega gibanja ter poudarila potrebo po krepitevi enakopravnega sodelovanja med komunističnimi in delavskimi partijami v duhu nauka Marxa, Engelsa, kot so Blizni vzhod, Cipr, Indokina, Južna Afrika in druga področja, zahtevajo povečanje dejavnosti vseh socialističnih in naprednih sil na svetu proti imperizmu in reakciji. V tej zvezi je bila poudarjena rastoča vloga in pomen dejavnosti nevrščenih držav v odstranjevanju mednarodnih spopadov ter v krepitevi mednarodne varnosti, enakopravnega sodelovanja in uresničenja pravic vseh

BOŽO BOŽIČ

Manifestacija v libanonskem glavem mestu Bejrutu v podporo palestinskim organizacijam. Članek o razvoju palestinskega vprašanja po nastopu Jaserja Arafata na generalni skupščini OZN objavljamo na 8. strani

DANES

Mora da vrne mandat. Slednja odločitev bi dejansko pomenila, da se je kršičanska demokracija odločila za razpust parlamenta in sklicanje volitev.

Na seji tržaškega občinskega sveta je odbornik Abate potrdil,

da je upravní svet ACEGAT v resnici zahteval ostre redukcije in med njimi tudi ukinitve tistih avtobusnih prog, za katere je upravni svet mnenja, da niso nujno potrebne. Vendar so to zavrnili, ker so to politično odločitve v izključni pristojnosti občine. Položaj podjetja pa je izredno resen in bodo zato preučili razne možnosti in med njimi tudi po predhodnem posvetovanju s sodelavskimi skupinami, rajonskimi konzultami in sindikati možnosti raznih redukcij.

ZAGOTOVILO NA VČERAŠNJI SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Trenutno ne bo nobenih omejitev avtobusnih prog in uslug ACEGAT

Položaj podjetja je izredno resen - Za prihodnost bodo preučili tudi možnosti omejitev

Odbornik Abate je na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta izjavil, da vsaj za sedaj ne bo nobenih redukcij uslug ACEGAT, da pa je položaj podjetja v resnici zelo težaven in da bo treba preučiti razne vrste pobud. Odbornik je odgovoril na številna vprašanja predstavnikov svetovalskih skupin, ki so odražala zaskrbljenost zaradi vesti o redukcijah zlasti avtobusnih prog. Odbornik je v bistvu potrdil, da je upravitelj ACEGAT res postavil ultimativni rok za prihodni ponedeljek, a je tudi podčrtal, da je odgovornost politična in da je za takšne odločitve pristojen svet občinski odbor in občinski svet, zaradi česar se v ponedeljek enostavno ne bo nič zgodilo.

Odbornik Abate je pričel svoje izjave s tem, da je prečital številna vprašanja svetovalskih skupin, nato pa pismo predsednika upravnega sveta ACEGAT tržaškemu županu, v katerem so navedeni predlogi za omejitve, kot smo jih na osnovi vesti iz sindikalnih in komunističnih virov že včeraj objavili. V bistvu gre za zaporo novih vodovodnih, plinskih in električnih naprav, ker so skladišča brez ustreznih delov, za redukcijo nekaterih avtobusnih prog, ki po mnenju podjetja niso nujno potrebne in za drastično znižanje števila nočnih prog po 21. uri. Predsednik upravnega sveta pravi, da se te težave lahko rešijo samo na tak način, da se zagotovijo deset milijard lir, od katerih 6 dobavljatelj in tri za plače itd.

O pismu je občinski odbor razpravljal v sredo in je bil mnenja, da se zadeva še prouči ter stvari poglabljeno in sestanku med županom in predsednikom ACEGAT, ki je bil včeraj.

Občinski odbor je mnenja, da je prišlo do alarma, ki ni bil upravičen in do zaključkov, ki niso točni. Predvsem ne bo takoj nobene redukcije, tako da se lahko do določene mere pomiri javno mnenje. Vendar pa je položaj v resnici zelo resen in se je občina za zadevo že zanimala na raznih ravneh in je posredovala pri ustreznih organih.

Finančno stanje je trenutno takšno, da po podjetje razpolaga po sklepu, ki ga je kasneje odobril občinski svet z glasovi leve sredine s plačanjem 20,4 milijarde lir v Tržaški hranilnici, kar pomeni, da bo razpolagalo še s 1,5 milijarde lir. S temi sredstvi bo novembra lahko v redu izplačalo plače ter krajsem roku bo treba najti dve milijardi, nato pa še pet milijard lir.

Položaj je torej izredno težak, vendar pa ne gre za nekaj osamljenega, temveč za splošno stanje vseh krajevnih ustanov, ki so v resni krizi zaradi kreditne zapore. Preučiti bo treba tudi vse rešitve znotraj podjetja.

IZREDNI OBČNI ZBOR V REPNU

Pokrajinski rejci soglasno sprejeli spremembe statuta

Nov devetčlanski odbor pokrajinskega združenja rejcev

V gostilni Krizman v Repnu je bil sinočnji izredni občni zbor članov pokrajinskega združenja rejcev. Po dolgi spremembi delnega zakonika, ki ureja statute združenj rejcev, se je namreč pojavila nujnost po obnem zboru, na katerem bi se člani izrekli glede sprememb.

Izrednega občnega zbora se je udeležilo nad 110 članov (vseh je 197). Poleg predsednika združenja Ivana Krizmančiča in direktorja dr. Marjana Gregoriča je bil prisoten tudi notar Poljucci.

Prvi je spregovoril predsednik Krizmančič, ki je na kratko orisal spremembe delnega zakonika. Prva izmed dveh najvažnejših sprememb določa, da bodo odslej glasovali vsakega rejca, ne glede na število živine, ki jo ima, popolnoma enakovredni. Drugo pa zadeva volitve: v primeru, da bo predstavljeno več list, si bodo manjšinske liste, ki bodo prejele vsaj pet odstotkov vseh glasov, razdelile tretjino mest v glavnem odboru.

Zatem je besedo prevzel notar Poljucci, ki je podrobneje prikazal nov statut, nakar je sledilo glasovanje. V drugem delu izrednega občnega zbora so rejci soglasno odobrili listo članov novega glavnega odbora, ki jo je predložilo pokrajinsko združenje rejcev sporazumno z dvema sindikalnima strokovnjakima organizacijama. Za dobro tretjino bodo tako v glavnem odboru Ivan Krizmančič iz Bazovice, Karlo Gracich iz Gročane, Rafael Grčić iz Padrič, Albin Grčić iz Bazovice, Alfonz Gustin s Cola, Rudolf Lucac od Sv. M. M. Sp., Ljubomir Petaros iz Boršta, Josip Terčon iz Cerovelj in Miroslav Zigon iz Zgonika. Obenem pa so rejci potrdili zaupanje staremu nadzornemu odboru, v katerem so Josip Milčič, Alojz Lupinc in Zdravko Bizjak ter razsodiščni, v katerem so Karel Stolf, Avgust Radetič in Boris Škrk.

Manifestacije KPI

V okviru 57-letnice oktobrske revolucije ter v okviru kampanje za včlanjevanje prireje KPI vrsto manifestacij. Danes ob 17. uri bo v Domu pristaniških delavcev govoril občinski svetovalec Jure Kocjančič. Ob 18.30 bo na pobudo sekcije KPI

jetja in vse druge možne omejitve izdatkov. Morda bo treba govoriti tudi o redukcijah, vendar pa se bo občina — kot je to izrecno zagotovil odbor — v takem primeru predhodno posvetovala s strankami in svetovalskimi skupinami, raznosnimi konzultami in s sindikati. Na noben način pa ne bo prišlo do nepričakovanih na hitro roko sprejetih redukcij.

O tako važnem vprašanju se je razveljavila živahna razprava, v katero so posegle vse skupine. Za KD je Fabiani izrazil zadovoljstvo z odgovorom odbornika, nato pa navedel več predlogov, kako bi bolj racionalno prenovili proge. Trauner (PLD) se je začudil zaradi stališča upravnega sveta, ki v bistvu izsiljuje.

Fausto Monfalcon (KPI) je ugotovil, da je občinska uprava pokazala občutljivost, ker je takoj odgovorila na ustrezen način na tako delikatno vprašanje. Nevarnosti ponekodnega ultimatumu torej ni, če se vedno pa obstaja osnovno vprašanje.

ne, kaj bo s podjetjem. Pri tem pa je treba upoštevati dve dejstvi: znotraj leve sredine prihaja do sporov, katere v tem primeru tudi o družba stališče upravnega sveta podjetja, poleg tega pa je dejstvo, da podjetje upravlja s strogo politično-strankarskimi kriteriji in da je točna slika vseh slabosti leve sredine.

Za PSI je Kervin ugotovil, da se na krajevni ravni lahko naredi zelo malo, treba je sicer narediti vse, kar je možno, toda bistvo je v krizi krajevnih financ. Gargano (PRI) je podčrtal načelo politične odgovornosti za delo podjetja. Lanza (FSDI) pa je ugotovil, da je bil izbran pravi postopek za rešitev tega važnega vprašanja, ker je občina nujna ustrezno pot za rešitev trenutne krize in tudi šla na pot širšega sodelovanja glede trajnejših odločitev.

V začetku seje je odbornica za solstvo Beninčeva odgovorila svetovalecu Spetici na vprašanje o slovenski strokovni šoli, o čemer bomo poročali prihodnjič.

NOVO SPOROČILO MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO

Ponovno dovoljen I. razred za specializirane šivilje

Dekleta, ki jih ta poklic zanima, se lahko vpišejo - Potrdi naj se za prihodnje leto tečaj za kemijske analiste

Pred nekaj dnevi je ravnateljstvo industrijske poklicne šole «Galvani», kateri je dodeljena slovenska poklica šola za industrijo ter obrt, prejelo iz Rima pismo sporočilo ministrstva za solstvo (z dne 6. nov. 1974 prot. št. 6518/100), ki dovoljuje, da se očpre I. letnik tečaja za šivilje na omenjeni slovenski šoli, da pa se s tem ukine tečaj za kemijske analiste.

Tako se je vsa zadeva še bolj zapletla in se zdi skoraj neverjetno, kar se dogaja, da ne rabimo ostrejših razprav. Kot je znano, je vest o ukinitvi I. letnika tečaja za šivilje prišla, ko se je na ta tečaj vpisalo 8 deklet in se je že začel redni pouk na vseh šolah. Sledilo so protesti in baje tudi poseg jugoslovanskega dela mešane komisije. Nato so iz Rima sporočili, da se lahko ustanovi drugi tečaj, in sicer za kemijske analiste. Vodstvo šole je v tisku objavilo vest o vpisovanju, toda medtem so se dijakinje že vpisale na dodelišče in na triletni tečaj za otroške vrtnarice. Kot smo izvedeli, bodi zdaj vodstvo šole spet objavilo vabilo za vpisovanje v I. letnik tečaja za šivilje. Kakšen bo odziv, ni mo-

goče predvidevati. Tiste dijakinje, ki bi jih bolj veselil poklic specializirane šivilje, imajo priložnost, da se vpišejo, oziroma prepišejo iz druge šole. Morda pa je še nekaj deklet, ki so ob koncu lanskega, ali predlanskega šolskega leta uspešno zaključile solanje na srednji šoli, pa se niso vpisale na visjo srednjo šolo ali strokovni tečaj. Tudi te imajo zdaj možnost, da se vpišejo na tečaj za šivilje.

Kolikor nam je znano, bodo na poklicnih šolah po vsej državi odpadli tečaji za šivilje. To pomeni, da imajo dekleta, ki jih ta poklic zanima, nekaj zadnjjo priložnost.

Glede tečaja za kemijske analiste pa smo izvedeli, da bo treba pred koncem šolskega leta, ponovno in pravocasnoma nasloviti zadevno prošnjo na ministrstvo za solstvo. Ne vemo, zakaj je to potrebno, birokracija je pač taka! Vsekakor pa je nujno potrebno, in to podčrtujemo tudi v imenu zainteresiranih staršev in dijakov, da pristojne oblasti čimprej rešijo vse potrebne in da ministrstvo potrdi dovoljenje za ustanovitev tečaja za kemijske analiste in prihodnjega šolskega leta. Za ta tečaj se ni tokrat prijavil nihče, ker je pač vest o ustanovitvi tečaja prišla iz Rima prepozno, skoraj mesec dni po začetku novega šolskega leta. Prav gotovo pa bi se vpisalo precej fantov in deklet, če bi bili o novem tečaju in možnosti zaključnega solanja za tak poklic obveščeni že ob zaključku male mature.

DANES OD 11. DO 14. URE

Triurna stavka prevoznikov ACEGAT

Uslužbenici zasebnih avtobusnih podjetij bodo danes ves dan stavkali. Stavko so oklicali tudi uslužbenici javnih podjetij. V Trstu bodo stavkali od 11. do 14. ure, v ostalih krajih dežele pa od 9. do 12. ure. Danes torej za tri ure ne bodo vozili avtobusi občinskega podjetja ACEGAT. V okviru te stavke bodo imeli uslužbenici ACEGAT skupščino, ki bo ob 11.30 v UL. Broletto. Razpravljali bodo o razlogih, ki so narekovali stavko, predvsem pa o trenutnem položaju v podjetju ter o predlogih upravnega sveta, ki so jih sindikati že zavrnili.

Včerašnja stavka osebja Rdečega križa

Osebe Rdečega križa je včeraj stopilo v stavkovno gibanje, da bi opozorilo javnost na svoj položaj in

KLJUB PRILAGODITVI DINARSKEGA TEČAJA

V Trstu zlasti ob sobotah mnogo jugoslovanskih turistov

Za novi dinar prejemajo kupci iz SFRJ od 33 do 38 lir (pri nakupih)

Preteklo soboto je bilo pred glavno ribarnico nad 50 avtobusov

Z naglimi koraki se bliža 29. november. Dan republike v sosednji državi, ko se vsako leto večje število izletnikov in turistov odloči tudi za obisk naših krajev in do tržaške, gorške, čedadске in druge trgovine beležijo občuten dvig «povpraševanja» po najrazličnejšem blagu. Na tihno upanje tukajšnjih trgovcev, da se bo njihova bilanca nekoliko popravila ob množičnem obisku jugoslovanskih turistov zadnje dni meseca, je pred kratkim padla kaplja pelina: dinar je bil razvednoten — v odnosu z najvažnejšimi zahodnimi valutami, med katere kljub vsej inflaciji še vedno sodi tudi lira — za 6 do 7%. To pomeni, da se je istočasno za jugoslovanske kupce v istem razmerju podražilo tudi blago na prodaj v tukajšnjih trgovinah. Nasprotno pa se je seveda pocenilo blago, ki ga državljanji zahodnih de-

žel kupujejo v Jugoslavijo.

Sprememba uradnega tečaja jugoslovanske valute ni bila tolikšna, da bi mogli pričakovati večjih konic v jugoslovanskih oziroma večjih padcev v tukajšnjih trgovinah. Zanimivo pa je, da se je število jugoslovanskih državljanov na obisku v Trstu po spremembi dinarskega tečaja (konec oktobra) celo povečalo v primeri s prejšnjim razdobjem. V času od 1. do vključno 9. novembra je dopotovalo v Trst kar 106.245 jugoslovanskih državljanov, in sicer 60.853 s potnim listom in 45.392 s prepustnico. Preteklo soboto smo na parkirnem prostoru pred glavno ribarnico na nabrežju našli nad 50 avtobusov iz najrazličnejših krajev Jugoslavije. Ta pojav vliiva trgovcem upanje, da kljub razvednotenju dinarja jugoslovanska klientela ob Dnevu republike tudi letos ne bo odpovedala.

Dinarski tečaj v Trstu ni enoten. Uradnemu kursu 2,57 ND za 100 lir (v veljavi po najnovejši prilagoditvi), bi ustrezala kotacija 38,8 lire za novi dinar. Jugoslovanski turist, ki bi rad zamenjal dinarje v našem mestu, pa se znajde pred naslednjo izbiro: pri Upiumu na trgu Stare mitnice mu ob nakupu blaga menjajo dinar po tečaju 33 lir za ND, v potovalnem uradu CIT na železniški postaji sprejemajo dinarje po tečaju 35 lir za ND, v menjalnici Bolaffio v UL. Dante po 37,5 lir in v trgovini Giovannini po 38 lir. Sicer pa imajo menda jugoslovanski turisti pri sebi tudi razne druge zahodne valute, tako da imajo na primer pri Upiumu več posla z drugimi tujimi valutami kakor z dinarjem.

Kako pa je za Tržančane, ki bi rad kupili dinarje v Trstu? Tu so si kotacije precej podobne in mala anketa je včeraj pokazala, da je v teh dneh najbolj «realen» tečaj 38,5 lire za novi dinar. Menjati lire v menjalnicah onkraj meje se pa Tržančanom ne splača. Urandi tečaj znaša namreč omenjeno 3,57 ND za 100 lir, to je približno 28,8 lire za novi dinar, k temu približejo menjalnice še 1,5%, provizije, tako da naraste tečaj na 39,5. Če želimo praktičen primer: za 10.000 lir izplačajo v menjalnicah 257,00 ND minus 3,85 ND provizije, to je čisto 253,15 ND. Če isti bankovec po 10.000 lir zamenjamo v Trstu po tečaju 38,5 lire za ND, dobimo 253,7 ND. Razlika znaša torej 6,55 ND ali okrog 280 lir.

Savici in Tullio Možini pri-srčno čestita ob rojstvu prorojenca

MITJE kolektiv Glasbene matice.

USPEŠEN POSEG AGENTOV FINANČNE STRAŽE

Preprečeno razpečevanje ponarejenih bankovcev

Prvič v Trstu ponarejeni 50.000-lirski bankovci

Finančni stražniki so ujeli in aretirali mlado žensko — verjetno jugoslovansko državljanico — ki je skušala razpečati ponarejen 50.000-lirski bankovec. Pri sebi je imela še štiri bankovce za skupno vrednost 250 tisoč lir, ni pa imela drugega denarja in niti dokumentov. Pravi, da ji je ime Radmila Petrović in da je doma z Reke.

Žensko so ujeli pri železniški postaji in po mnenju preiskovalcev je primer zelo zanimiv, ker so prvič odkrili pri nas ponarejene bankovce po 50 tisoč lir. V obtožbi je namreč precej 10.000- in 5.000-lirskih bankovcev in celo bankovcev po 1.000 in 500 lir, nikoli pa se niso odkrili primera razpečevanja tvojstnih bankovcev. Na prvi pogled je ponarejeni bankovec zelo podoben praviemu: tako barve kot sama tehnična izvedba so zelo podobne originalnim bankovcem, da pa so ponarejeni bili v oči zaradi slabega papirja. Papir ima neke vrste filigrano, vendar je predebel in grob, da ga je lahko spoznati s tipanjem.

Mlada aretiranka se je zagovarjala pred finančnimi stražniki z dokaj malo verjetnim «opravičilom». Obdala je, da je dalj časa služila v Belgiji, kjer je izgubila vse dokumente in je skrivaj prišla v Italijo. Ustavila se je v Milanu pri prijatelju, katerim je izkazala bankovce, ne da bi znala, da so ponarejeni. Finančni stražniki pa menijo, da je verjetno prav dobro vedela, da gre za ponarejen denar in da je prišla v Trst z namenom, da bi denar razpečala. Ustavila se je v kakem penzionu, kjer je verjetno pustila vse svoje dokumente in morda tudi denar ter se podala «na delo» — razpečevala ponarejene bankovce. Pri tem pa so ji finančarji prekrili račune in tako se je že večer znašla v koronejskih zaporih.

Roparska tatvina v U. S. Marco Prejšnji večer, nekaj minut pred 21. uro, so iztrgali iz rok 32-letne mladitke Lidie Naporetich por. Scarcelli iz Sprehajališča sv. Andreja 34 torbico, v kateri je imela poleg osebnih dokumentov tudi 13 tisoč lir. Roparska tatvina se je odvila v U. S. Marco: bolničarka, ki je vračala domov z dela in je izstopila iz avtobusa v U. D'Al-

Še nejasne okoliščine smrti v U. S. Frančiška

Še nobene bistvene novosti v zvezi s tragedijo v U. S. Frančiška: preiskovalci so še vedno mnenja, da sta pokojna 64-letna Maria Cociani in njen 67-letni mož Vittorio Rovis, ki leži v bolnišnici s prognozo okrevanja v tednu dni, naredila ose, poskusila samomor. Obdukcija trupla je včeraj opravil ob odsotnosti sodnega zdravnika dr. Nicolinija njegov namestnik in načelnik inštituta za patološko medicino prof. Bianchi, ki bo izid sporočil danes namestniku državnega pravdnika dr. Coassinu.

Vittoria Rovisa, ki še vedno leži v bolnišnici, pa bodo zaslilišali, če dnevne dopolne, ker je včeraj bilo njegovo stanje še vedno precej slabo. Vendar kaže, da je nekaj že povedal, na primer, da je njegova žena prišla iz psihiatrične bolnišnice včeraj pred tragedijo in da se je on tistega večera vrnil domov in opazil na mizi kozarec z rumeno tekočino in je izpil nekaj tekočine. Nato je šel na cesto, in ker mu je postalo slabo, se je spet vrnil domov in ob trupu svoje žene padel v nezavest. Družinski zdravnik dr. Parentin je pregledal vsa zdravila, ki so bila v stanovanju. Ugotovil je, da nobeno, niti v večji količini, ne bi moglo povzročiti smrti ženske in slabosti moža.

● Jutri ob 10. uri bo dr. Giulio Montenero vodil in orisal obisk kartografske razstave, ki se bo nato zaključila.

Svojevrsna reklama v tržaških izložbah

V VOLTI

Dijaki zahtevajo odstranitev fašistov iz zavoda

Pred tehničnim zavodom «Volta» so pred kratkim fašistični zlikovci zahrbtno napadli nekaj dijakov omenjene šole. Kaže, da se je nekdo celo poslužil noža, saj je bilo nekaj dijakov tudi ranjenih. V protest proti temu dogodku so na šoli «Volta» dijaki sklicali zborovanje, na katerem so najostreje obsodili novi fašistični izpad ter zahtevali odstranitev fašistov iz te šole, ki so se najbolj «izkazali» med napadom. Obenem pa so dijaki ponovno zahtevali razpust zloglasne MSI, ki naj bi bila glavni krivec za vsi kriminalno dejavnost v zadnjih mesecih.

● Urad za stike z občinstvom pri tržaški finančni intendanci obvešča, da je ministrstvo za finance s posebno okrožnico pojasnilo, da so najnovejši poviški pri nekaterih posrednih davkih stopili v veljavo 15. dne po objavi v Uradnem vestniku, to je 12. septembra 1974. Ustrezni zakon (št. 383 z dne 17. avgusta 1974) je bil namreč objavljen v Uradnem vestniku št. 224 z dne 28. avgusta letos.

Basaglia v «svetiščih» švicarske psihiatrije

Sloves tržaške psihiatrične bolnišnice oz. napredne usmeritve zdravniške v tej bolnišnici je že dalj časa prestopil ozke meje in zaživel v evropskem merilu. Za tržaško umobolnico se je že zanimala Svetovna organizacija za zdravstvo, ki jo je priznala v ozko skupino «naprednih» umobolnic, pred kratkim pa sta ravnatelj bolnišnice prof. Basaglia ter zastopnik pokrajinske uprave svetovalec Gozzi obiskala dve «svetiščih» psihiatrije — psihiatrični kliniki v Baslu in Kreuzlingenju.

V Baslu sta se Basaglia in Gozzi srečala z nad 100 psihiatričnimi operaterji v okviru debata o psihiatrični kliniki in sta jim orisala smerice razvoja terapevtskih metod v Trstu. Zatem sta imela predavanje v veliki dvorani tamkajšnje univerze ob prisotnosti nad 500 poslušalcev in končno sta se srečala s skupino študentov univerze in tečaja za psihiatrične bolničarje.

Tudi v psihiatrični kliniki v Kreuzlingenju — središču psihološke teorije o fenomenologiji, ki je tam nastala, ko je Freud na Dunaju pa tudi v Trstu polagal temelje psihološke — je bila živahna razprava z nad sto psihiatri tako iz Švice kot iz južne Nemčije. O obisku tržaških zastopnikov je zlasti obširno poročal «National Zeitung» iz Basla, ki je že pred časom objavil več člankov o psihiatriji v naši deželi. V kratkem bo obiskal tržaško umobolnico prof. Igor Caruso, docent psihologije v Salzburgu.

Kraja v podjetju na prosekli postaji

Tatovi so včeraj vplomili v urade podjetja Italtempone na prosekli železniški postaji. Potem ko so v uradu vse prebrskali, so iz predalov pisalne mize odnesli 238 tisoč lir. Kako so se mogli tatovi vtihotapiti v urade, niso preiskovalci še ugotovili. Vhodna vrata namreč niso klenjena, nobenega znaka vloma in ni izključeno, da je uradnica podjetja pozabila vrata zakleniti. Možno pa je tudi, da je bila ključavnica pokvarjena. Omeniti moramo, da so tatovi v preteklosti te urade že obiskali ter obisti priložnosti odprli blagajno. Agenti območnega komisariata so uvedli preiskavo.

Občinski natečaj za 7 mest risarja

Občina je razpisala natečaj za sedem mest tehničnega pomočnika in pomožnega risarja z začetno letno plačo 1.340.000 lir z zakonskimi dodatki. Prosnje je treba nasloviti na županstvo najpozneje do 27. decembra letos in jih izročiti v sobi št. 32 občinske palače. Kandidatom, ki morajo imeti diplomlo o opravljeni nižji srednji šoli, je na razpolago za informacije in formular za prošnjo urad za osebe tržaške občine.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst	
Kulturni dom	
PAVEL GOLIA	
JURČEK	
pravljica v 4 dejanjih s prologom	
Scena	DEMETRIJ CEJ
Kostumi	MARILJA VIDAU
Glasba	ALEKSANDER VODOPIVEC
Režija	MARIO URŠIČ
Na veliko željo občinstva jutri, 17. t.m., ob 10.30 posebna predstava.	

Gledališča

KULTURNI DOM STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Na veliko željo občinstva bo Stalno slovensko gledališče odigralo jutri, 17. t.m., ob 10.30 posebno predstavo mladinske igre «Jurček». Predstava izven mladinskih tokov. Rezervacije in prodaja vstopnic od 12. do 14. ure ter v nedeljo eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma (tel. 73-42-65).

V torek, 19. t.m., ob 15.30 — Pavel Golia: Jurček. Pravljica v štirih dejanjih. V sredo, 20. t.m., ob 13.30 — Ivan Cankar: Za narodov blagor. VERDI Danes ob 18. uri za red S Donizettijev «Ljubezinski napoj».

POLITEAMA ROSSETTI Danes ob 16.00 in ob 20.30 «Avstrija je bila urejena dežela». Rezervacije in informacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti 2, telefon 36-372 — 36-347.

Kino

La Cappella Underground ob 19. in 21.30 «Piccoli omicidi». Elliot Gould in Donald Sutherland. Ariston I.N.C. 15.30-22.00 «Il topo», režija Aleksander Jotorovski. Film v barvah. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Nazionale 15.30 «S.P.Y.S.» Film v barvah. Excelsior 16.00 «I santissimi». Christian Allers, Brigitte Fossey in Jeanne Moreau. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «L'erotomane». Film v barvah režiserja Carla Vicaria. Igrajo: Gastone Moschin, Isabella Biagini, Milena Vukotić, Neda Arnerić. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 «Romanzo popolare». Barvni zabavni film, v katerem igrajo U. Tognazzi in Ornella Muti. Eden 16.00-22.00 «Chi l'ha fatto fare?». Barbra Streisand. Barvni film.

Ritz 15.30 «Una calibro 20 per lo specialist». Clint Eastwood. Barvni film.

Aurora 16.30 «Paolo il caldo». Franco Franchi. Barvni film.

Capitol 15.30 «La stangata». Barvni film. Vstopnina 700 lir.

Cristallo 16.30 «La cugina». Massimo Ranieri. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Impero 16.30 «Professore, venga accompagnato dai suoi genitori». Film v barvah.

Filodrammatico 16.30 «Furia infernale». V glavni vlogi Isabel Sarli. Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.

Moderno 16.30 «Noi due senza domani». J. L. Trintignant in Romy Schneider.

Ideale 16.00 «Cinque matti al supermercato». I. Carlos. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «Grazie per quel caldo dicembre». Sidney Poitier. Barvni film.

Abbazia 16.00 «I magnifici sette cavalciano ancora». Lee Van Cleef. Barvni western film.

Astra 16.30 «L'isola misteriosa e il capitano Nemo». Omar Sharif. Film v barvah.

Mignon 16.00 «Diabolik». Barvni film.

Radio 16.00 «L'odissea del Neptun nell'impero sommerso». Ben Gazzara, Walter Pidgeon, E. Borgnine. Barvni film.

Volta-Milje 17.00 «Film d'amore e d'anarchia». Giancarlo Giannini in Mariangela Melato. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Razstave

V galeriji «Tommaso» razstavlja slikar Bargini, ki bo gostoval v galeriji do 24. t.m.

V galeriji «Torbandena» razstavlja videnski slikar Zignala.

V galeriji hotela Jolly razstavlja beneška slikarja Beltrame in Lozzi.

V galeriji «Forum» razstavlja tržaški slikar Lojze Spacal, ki bo razstavljal do 29. t.m.

V Tržaški knjižnici razstavlja svoja dela Zora Koren - Škrkova, ki bo razstavljala do konca novembra.

REŠITEV ODVISNA OD ZDA IN IZRAELA

Četrto stoletja borbe Palestincev za njihove pravice

To, da je voditelj Palestinskega osvobodilnega gibanja, Jaser Arafat, nastopil v Generalni skupščini v obrambo pravic palestinskega ljudstva, ki se zanje krvavo bori in domala vse življenje do dolga leta, pomeni v spletu dolgotrajne, težko rešljive bližnjehodne krize bistven, kvaliteten nov element. Prvič po 1. 1948, ko je 9. tisoč palestinskih Arabcev bilo z ognjem in mečem izgnanih z domaćega ognjišča, kjer so njihovi predniki živeli kakih 2 tisoč let, se Palestinci v osebi svojega voditelja pojavljajo na tribuni svetovne organizacije kot priznan, važen dejavnik v celotnem kompleksu bližnjehodnega problema.

Nedvomno predstavlja to enega odločilnih trenutkov ne samo vzhodnega, pogumne in nenavadno dosledne borbe palestinskega ljudstva, marveč tudi celotnega pomena, ki ga imajo za svetovno zgodovino. Palestinci v osebi svojega voditelja pojavljajo na tribuni svetovne organizacije kot priznan, važen dejavnik v celotnem kompleksu bližnjehodnega problema.

Ta jesen je bila vnesla v zapleteno bližnjehodno vprašanje — namesto napoknih neznank — dva nova, jasna razvidna elementa velike važnosti za njegovo dokončno rešitev.

Na svojem sestanku na vrhu v Rabatu so arabske države kategorično in brez pridržkov priznale Palestinsko osvobodilno gibanje za edinega legitimnega predstavnika palestinskega ljudstva, z izključno pravico, da na vsakem delu o svobodnega ozemlja vzpostavi svojo ljudsko oblast. Arafat je ob neki priložnosti rekel: »Palestina je ali element, ki arabski svet povezuje, ali eksploziv, ki ga lahko raznese na koščke.« Na srečo, kot kažejo zadnji dogodki, je očitno prevladala prva, združevalna oziroma povezovalna vloga.

Se nred tem je Generalna skupščina OZN z ogromno večino sprejela sklep, da bo palestinsko vprašanje posebna točka dnevnega reda in da bo Palestincem dana možnost sodelovanja v debati, kot tudi, da bodo z govorniškega odra v tem najvišjem svetovnem forumu lahko izrekli dejstva svoje borbe in svoje teze. Odkar je novembra 1. 1947 svetovna organizacija sprejela načrt o razdelitvi Palestine, je le-ta na to temo izglasovala nad trideset resolucij (od katerih ni Izrael spoštoval niti ene), vendar je bilo palestinsko vprašanje v vseh obravnavah izključno kot tragedija nesrečnih beguncem, katerih težko usodo je pač treba ublažiti: konkretno so vse skupaj omejili na to, da so letno določili okrog 80 milijonov dolarjev za kakih 650 tisoč Palestincev v taboriščih lakote in trpljenja, kar je bržkone zadostovalo, da so se lahko preživeli, nikakor pa ne, da bi si bili omogočili človeka vredno življenje.

Zdaj Združeni narodi prvič razpravljajo o osnovnih zahtevah palestinskega ljudstva, ki šteje 3,2 milijona pripadnikov in s polno pravico zahteva svojo zemljo, svojo državo in svojo obljubo. S tem Palestinci prenehajo biti objekt diplomacije in politike drugih, kot tudi objekt filantropskih pozivov, ter se spreminjajo v pomemben

Črna Afrika rine proti jugu

Aprilski državni udar na Portugalskem je prinesel velike spremembe tudi na afriški celin.

Usoda Mozambika je verjetno v rokah Frelima, težavnejša pa bo pot do neodvisnosti za Angola, ki je bogatejša in zato za kolonizatorje zanimivejša. Težave so v Angoli tudi pri osvobodilni vojski, ker ni enotnosti med različnimi skupinami. Težave obeh portugalskih kolonij so pri belih prebivalcih, ki so v veliki večini pripravljali na vse, le da obdržijo v svojih rokah gospodarske vaje.

Skorajšnja neodvisnost Mozambika in Angole pomeni dejanski premik oblasti črnega človeka proti jugu, v smeri Južne Afrike in Rodezije. Razmerje prebivalstva v teh državah pa daje prednost Južni Africi, kjer je belecev skoraj 4 milijone kotljiv pa postaja položaj Rodezije, ki se bo z neodvisnostjo Mozambika znašla skoraj v celoti obkrožena od domačinskih oblasti, ki bodo rade dale pomoč »gverilskim formacijam v deželi.

V Rodeziji se uradno stališče rasistične vlade Iana Smitha do domaćega prebivalstva še ni spremenilo, v načrtih pa so baje »azne spremembe, ki bi naj vasi navidezno dale domaćinom več želje. Osvobodilna gibanja so pa politično ne dovolj zreli in samim obljubam ne nasledajo. Pred njimi je poleg tega možnost, da brez delitve oblasti dokončno opravijo z belci.

Rodezija bo verjetno kmalu izgubila pristanišče portugalskega Mozambika. Brez izhoda do morja ji ostaja edina zveza z Južno Afriko cesta, ki pelje preko Botsvane. Rodeziji z vso naložbo gradijo novo železnico, ki se bo priključila južnoafriškemu omrežju, preobremenjeno tega pa ne zagotavlja dober vizi.

Oddaljene farme v Rodeziji so se spremenile v trdnjave, ki pa so večkrat izpostavljene napadom partizanov. Belega prebivalstva se je lotila še znošna panika in veliko predvsem mladih ljudi si skuša urediti pot drugod v svetu, npr. v Kanadi in Avstraliji. Nasprotno od Portugalcev, ki smatrajo Angolo in Mozambik kot svojo deželo, se belci Rodeziji sedaj nedvomno počuti-

subjekt mednarodnih diskusij o vprašanju, ki v imenu miru, vesti in človeškega razuma kategorično zahteva, da ga trajno in pravično rešijo.

Palestinska teza je, da se tako izrazimo, dvočlenska in dvofazna: neposredno je postavljena zaveza po vzpostavitvi nacionalne palestinske države na zahodni obali Jordana in v Gazi, perspektivno pa izraža željo oziroma pričakovanje, da bi v dogledni bodočnosti prišlo do ostvartve združenje, demokratične Palestine, v kateri bi kristjani, Židje in muslimani skupno živeli v popolni enakopravnosti.

Prvi del je zelo realističen ter absolutno neobhoden za doseg miru na Bliznjem vzhodu. Druga je moč razumeti kot dolgoročno človeški in narodni ideal, kot humano predpostavko, da bodo z nastopom miru, pomiritev sovraštva in minevanjem časa verjetno nekoč tako na eni kot drugi strani, nastopile generacije, ki bodo razumele, da je naravno, celostno koristno, da skupaj živijo in delajo, neglede na verske in etnične razlike.

Kot rečeno, v razvoju bližnjehodnega vprašanja je nastopil moment ključnega pomena. S tem je položaj postal obenem bolj razčiščen in bolj napet. Ali bo v dogledni bodočnosti prišlo do novih, daljnosežnejših pogajanj, ali pa bi se, če se to ne bo uresničilo, znalo zgoditi, da bi neka peta vojna izpolnila že tako dolg seznam o-boroženih spopadov na tem področju.

Značilno je, da je Izrael prav v času izredno močne mednarodne in medarabske afirmacije Palestincev, obenem z nadutim zavračanjem slehernih pogajanj z njimi, sprožil tudi vrsto silovitih napadov na begunska taborišča v Libanonu, vtem ko je v izraelskem tisku opaziti vse pogostejše in močnejše poudarjanje o možnosti nove vojne. Največja nevarnost je vsekakor orav v tem, da obstoji v Izraelu močna skupina, ki stoji na stališču, da bi samo z vojnim obračunom na osnovi izraelske napadalne pobude bilo moč »izbrisati« neugodne posledice oktobrskih vojn ter tako, baje, okrepiti pogajalske adute Tel Aviva v težnji, da bi zadržal kar največji in najvažnejši del osvojenih ozemelj, namreč bi enostavno nadaljeval z ignoriranjem najosnovnejših palestinskih pravic.

Sprito vsega tega se »žoga zdaj nahaja na polju ameriške diplomacije«, ki ima največ možnosti, sredstev in dolžnosti, da prepriča izraelsko vladno o neobhodnosti tega, da se odpove demonstrativni nepopustljivosti, ki se postavlja — pogubna za rešitev bližnjehodne krize in nevarna za svetovni mir — po robu vsem stvarnim okoliščinam in najbolj elementarni logiki.

Združeni narodi sami ne bodo mogli rešiti bližnjehodnega vprašanja. Vendar pa s svojo dosledno in nedvoumno podporo pravični palestinski stvari vsekakor lahko pomagajo in naprej mejo upanja, da bo nekoč le prišlo do pričakovane in edino močnega rešitve tega za svet tako pomembnega problema

Beogradska TV je pripravila nadaljevanje v osmih epizodah o voditelju srbskega socialno - demokratskega gibanja Dimitriju Tucovicu. Nadaljevanje se je začelo v četrtek in se bo nadaljevalo vsak četrtek do svojega zaključka. Na sliki prizor iz nadaljevanke

LETOŠNJA JESEN JE BILA RAZMEROMA GRDA

Na Hrvaškem že nad sto let niso imeli toliko deževja

V Gorskem kotaru v enem dnevu padlo več dežja kot ga v normalnih razmerah pade v sicer deževnem mesecu

Letošnje jesenske poplave v Jugoslaviji so verjetno že mimo. To, da doslej so povzročile toliko škodo kot že dolgo ne. Kljub temu, da so bile letos najbolj obilne padavine v teh mesecih vse od 1828. leta, ko je padlo 361 mm padavin. V 113 letih, odkar merijo in beležijo na Griču vse u-pimo koruza segnila, sladkorna pesa pa bo najprej zmrznila nato ostala neuporabna na njivi.

Kaže, da so značilni tokvi, ki so pravzaprav krivi vsemu temu, ubrali letos drugačne smeri kot drugata leta in namesto da bi se premikali po severni Evropi, kamor bi bili prinesli padavine, v obliki snega, so krenili proti jugu Evrope in tudi preko Balkana, tako, da so v Jugoslaviji namesto običajno suhega oktobra doživeli izredno deževje, kakršnega že dolgo let niso imeli.

Pravzaprav se je deževno vreme začelo že v septembru, ki je bil še bolj moker kot oktober. Po podatkih, ki jih je zbral observatorij na Griču v Zagrebu, je v septembru in oktobru padlo na Hrvaško in Slovenijo ter deloma Srbijo več padavin kot kdajkoli nazaj vse do leta 1862. Morda še več, vendar se za daljše razdobje je nazaj ne ve, kajti na Griču so začeli beležiti vremenske razmere leta 1862, torej pred 112 leti. V septembru je padlo 367 milimetrov dežja, to se pravi, da je padlo 367 litrov dežja na kv. m.

Prav nič boljše ni bilo letos na primer v Sloveniji, vsaj v nekaterih predelih Slovenije, kajti v Novem mestu na primer imajo za dobo 1930-1960 v povprečju 225 mm padavin, letos so jih imeli 425 mm. V Celju je znašalo povprečje 223, letos 417 mm, v Bohinjskem kotu, ki je sicer zelo deževen, je v septembru in oktobru padlo po navadi 588 mm padavin, letos so jih imeli 653 mm. Na Vrhniku imajo sicer 323 mm, letos so jih imeli v omenjenih dveh mesecih 523 mm. Tudi na Jezerskem, ki ima sicer 335 mm padavin, so jih imeli letos 586 mm.

Vrnimo se na Hrvaško, oziroma k podatkom, ki se nanašajo na ta predel: Za letošnji jesen je značilno, da je zelo hladna. Srednja mesečna temperatura je bila za 3 do 5 stopinj nižja od 30-letnega povprečja. Zagreb na primer ima za to leto dobo povprečje 11,8 stopinje Celzija, letos so imeli le 7,6 C. Bolj hladno je bilo leta 1905, ko so v Zagrebu imeli povprečje 6,6 C.

V planinskih predelih se je z mrazom zelo spremenil v sneg in ga je zapadlo kar precej. Tako so ponekod po dolgih dolgih desetletjih prvič zabeležili sneg že v začetku novembra, ponekod celo že v oktobru. Marsikje se je sneg celo zadržal in v kraju Zavižan so ga namerili že 87 cm.

O tem, da so padavine povzročile velike poplave, smo že govorili. Obilno deževje je temeljni vzrok obrazložitelj. Jozo Penavč iz je omenjenega zagrebškega trenutku prevladal pesimizen. Skušajte zadovoljiti osebo, ki vas ljubi.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Po doseženem uspehu bodo prišli novi predlogi. Upoštevati boste morali nekatere objektivne kritike.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dobri uspehi v tečajnem delu vas bodo še bolj spodbudili. Ne bodite suženi neke razvade.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zadovoljevanje lastnega samoljublja vam bo naložilo dokazne stroške. Bodite oprezní v novi družbi.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Stališče nekega tekmeča vam bo olajšalo izpolnitev načrtov. Ogibajte se oseb, ki preveč govorijo.

SKORPIJON (od 21.10. do 22.11.) Ne dovolite, da bi vas v tem

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

BELTRAME IN LOZZI V HOTELU «JOLLY»

V kongresnih prostorih hotela Jolly se predstavlja tržaškemu občinstvu dva zanimiva beneška umetnika. Gre za Giuliana Beltrameja in Roberta Lozzija, katerih delo nam v katalogu tolmачijo F. Roselli, B. Zanon in E. Tamos tudi v slovenskem prevodu, kar prica, da beneška umetnika prihajata k nam brez predsodkov. Beltrame je pravzaprav že raz-

RAZSTAVA «30 LET SFRJ» V VARŠAVI

V varšavskem arheološkem muzeju so slovesno odprli razstavo z naslovom «Trideset let Jugoslavije». Srečane otvoritve se je udeležil namestnik ministra za kulturo Jurež Faikowski. Navzoči so bili tudi drugi predstavniki političnega, kulturnega in javnega življenja. Na otvoritvi je bil tudi jugoslovanski veleposlanik v Varšavi Vlado Maleski, nadalje je bil na otvoritvi pomočnik predsednika zveznega komiteja za informacije Ante Čudina.

stavljal v Trstu, tokrat pa nastopa samo z grafiko, katere posebnost je v tem, da so tu poleg mnogih jedkanic tudi njihove obrabane in ukvirjene cinkove plošče, ki kot obrabane Spacelove matrice lesorezov jamčijo za dokončnost število odlisanih listov. Njih črnotrajkaste in zelenomodrikaste barve motiva ter sivostrebekasti prelivi podobni odsevom neba in vode, ki pač oblihujeja povsod v teh delih, jim dajejo poseben čar in so visok umetniški užitek za zbiratelja, ki ima hkrati tudi njihove odlise.

Odličen risar z izostrenim čutom za opazovanje Giuliano Beltrame z vsako tako razstavo vidno bogati svojo ustvarjalnost, zaradi posebnosti motivov. Do neke stopnje je sicer realist, v izbiri podanih motivov pa se globlje duhovno opredeljuje v razlikovanju različnosti pri videzu človeka, živali, narave. Tako so na sedanjih razstavi iz lanske mape «Človek v mestu» dela, v katerih je z antropomorfnimi oblikami nadstavno skrotovljenimi usihajočimi drevesi simbolično nakazal borbo za ohranitev človekove bitnosti, kajti slikar se bolesto sprejema razčlovečenje naše družbe.

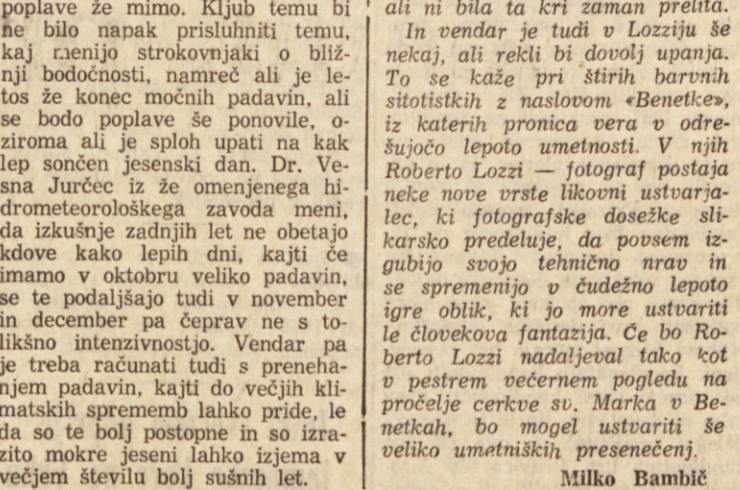
So tu sicer tudi pokrajinske lepote, vendar pa le kot ozadja vsebinski propadanja in onesnaževanja našega okolja. Razgibano obzorje z vncem tovarniških stavb, ponosa naše potrošniške dobe in družbe, je na videz sicer lep, nas pa zmrazi osrednje s smetmi in kupi razbitin. Ljudje se na teh grafkah kopljejo v potu dela, ribiči in dekleta so do kolen v vodi riževih polj. Delovni napor srečujemo tudi v listih rib, ki prikazujejo konje in druge živali. Za Beltrameja je pač svet nekoli mračno siv. Iz te zaoblčenosti, te mračnosti pa vendarle prodira tudi zarek upanja, ki se kaže v svetlejših tiskih z obrzi in telesi deklet, ki so nakakšno jamstvo, da bodo zarodile boljše človeka, kot smo mi.

Prav posebno umetniško zvrst likovnosti pa si načrtuje Roberto Lozzi z nenavadnim postopkom pri sestavi podob, ki je v skladu s tehničnimi družbe, katere nevarnost skuša preprečiti z njegovimi sredstvi v simboliki svojih del.

Vse te slike so zelo velike in pred njimi bi se morali dati časa zamisliti vsi tisti, katerim je pri srcu dobrobit človeštva; postati bi morali in opazovati, čeprav so te slike v obliki jasne in enostavne — pa svoji fotografiji strani, ki jo Roberto Lozzi le sko-pse mogla pojasniti tudi takole: tudi doslej je deževalo, celo mogoče deževalo, toda po dežju je prišel veder dan, da je voda lahko otekala. Tokrat pa ni prenehalo deževati in voda ni mogla odtekati pravočasno in zato je voda vedno novih in novih padavin preplavljala. V Karlovcu na primer je v času velikih poplav pred osmimi leti vodna raven dosegla višino 700 cm, vendar je to trajalo le 72 ur, letos pa se je tolikšna raven podaljšala na obilnih 150 ur. V drugih krajih so bile razmere še slabše. Pri tem velja dodati še dejstvo, da dolgotrajne padavine in poplave pomenijo hkrati tudi vedno težjo obrambo, ker se z dolgimi poplavami nasipi razmečajo.

Rekli smo že, da so v glavnem poplave že mimo. Kljub temu bi ne bilo napak prisluhniti temu, kaj ravnijo strokovnjaki o bližnji bodočnosti, namreč ali je letos že konec močnih padavin, ali se bodo poplave še ponovile, oziroma ali je sploh upati na kak lep sončen jesenski dan. Dr. Vesna Jurčec iz je omenjenega hidrometeorološkega zavoda meni, da izkušnje zadnjih let ne obetajo ledove kako lepih dni, kajti če imamo v oktobru veliko padavin, se te podaljšajo tudi v november in december pa čeprav ne s tolikšno intenzivnostjo. Vendar pa je treba računati tudi s prenehanjem padavin, kajti do večjih klimatskih sprememb lahko pride, le da so te bolj postopne in so izrazito mokre jeseni lahko izjema v večjem številu bolj sušnih let.

Milko Bambič

Eno izmed Beltramejevih del na razstavi v hotelu Jolly

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 16. NOVEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 9.30 - 11.30 SOLA
- 12.30 Poljudna znanost: CONTROPIEDE
- 12.55 Kominski filmi
- Nore glave in Fatty v Mehiki
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Oddaja o vzgojnih problemih
- 17.00 DNEVNIK
- Izbranje loterije
- 17.15 Program za najmlajše: BELI KAMEN
- Sedma epizoda nanizanke po romanu Gunnel Linde
- 17.40 Program za mladino: Tako za šport
- 18.30 Poljudna znanost: Na izviru civilizacije
- Mesto v puščavi — Sigilmasa
- 18.55 Pustimo jih živeti
- KANADSKI ALIGATORJEV
- Mocirski dokumentarci, ki ga je pripravil Jack Nathan
- 19.20 Nabožna oddaja
- 19.30 Kronika dela in ekonomije
- Vremenska slika
- 20.30 DNEVNIK
- 20.40 Glasbeno - govorni spored «TANTE SCUSE»
- Danes je na vrsti še nadaljevanje oddaje, ki jo vodita Sandra Mondaini in Raimondo Vianello. Je to pravzaprav že predzadnja oddaja in bo imela kot temo »pogum«. V vrsti skečev bosta Sandra Mondaini in Raimondo Vianello prikazala »dimenzijske pogume«, seveda na ironičen način, in bo šlo za neko streljanje, ko bo šlo za kapitanje vloga nogometnega sodnika, ko bo Vianello tudi odigral ladje itd. Seveda bo tudi nocoj vsa prireditelja dajala vti improvizacije. Kot doslej bodo nastopali pevci ansambla «Ricchi e poveri», nastopil bo običajni balet, kot gostja pa bo nastopila Rosanna Fratello
- 21.50 CONTROCAMPO
- Vloga duhovnika v današnjih razmerah
- Oddaja bi bila morala biti na programu že pred tednom, pa je bila odložena. Oddaja bo govorila o tem, kako so se razmere v svetu spremenile, kako je bil nekoč duhovnik središče življenja določene skupnosti, danes pa se je njegova vloga spremenila. O tem bodo razpravljali nocoj škof iz Lucce Giuliano Agresti, prof. Lucio Radice in številni drugi ljudje, ki tematično poznajo
- 22.45 DNEVNIK
- Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 19.00 DRIBBLING
- Športna oddaja, ki jo vodita Maurizio Brendson in Paolo Valenti. Sledi ŠPORTNI DNEVNIK
- 20.00 Večerni koncert
- Mezozopranistka Bianca Maria Casoni bo ob spremljavi simfonijske orkestra rimske RAI izvajala Cherubinijeve skladbe
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 KDO, KJE, ZAKAJ?
- LE CORBUSIER
- Današnja oddaja «Kdo, kje, kdaj?» bo skušala prikazati dela velikega arhitekta Le Corbusiera in tudi njega samega. Charles Edouard Janneret se je rodil 1887. leta v švicarskem mestu La Chaux-de-Fonds, ki je znano po tovarnah ur. So-lanje je opravil kar doma v svojem rojstnem mestu, kjer je v letih 1905 do 1907 tudi zgradil svojo prvo gradnjo. Odtod se je preselil v Pariz, kjer se je zaposlil pri Augustu Perretu. Ta se je spoznal z novimi gradbenimi materiali, predvsem z železobetonom. Poslednji je predstavljal tedaj pravo revolucijo v gradbeništvu. Odtod je odšel v Berlin, kjer je delal pri Petru Phrensu, kjer se je spoznal z industrijskimi metodami gradnje. Veliki gradbenik se ni zadovoljil le s tem in je odpoval na Vzhod, medtem se je ustavil v Italiji, na Balkanu in v Carigradu, da bi se tudi spoznal s starimi dosežki arhitekture. Nato se je spet vrnil v Pariz, kjer je strnil vse svoje izkušnje v tisto, ki ga odklikuje od drugih gradbenikov in ki je še danes znano kot Corbusierjev stil
- 22.00 Veliki lov: LA STELLA DI KIMBERLEY
- Film je napravil John Hough, v glavnih vlogah nastopajo Brian Keith, John Mills, Jill Palmer, Barry Morse, Ingrid Pitt, Clinton Grein, Alex Scott

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.30, 10.35 in 12.00 TV ŠOLA
- Za vsajšitjele. Dobroševalna oddaja. Računalniki. Prvi hrvaški vizualni spomeniki, Barok na Hrvaškem, Knjižni jezik. Književnost BiH
- 13.25 Nogometna tekma: PROLETER — VARDAR
- 17.45 TROBVELJSKI OKTET
- 18.05 Obzornik
- 18.25 DISNEYEV SVET
- Ben in jaz, Peter in volk — Zabavni film
- 19.10 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.30 Človeški zunanje-politični komentar
- 20.00 Tedenski ne jezi se — nadaljevanje zagrebškega studia
- 20.30 MODA ZA VAS
- 20.40 FRANK SINATRA SE VRAČA
- 21.40 ONKRAJ MAŠEVAJNA
- Celovečerni film, ki ga je režiral Bernard McEvert, v glavnih vlogah igra Michael Rennie in Chuck Connors. Po svojem konceptu se ta ameriški film ne razlikuje veliko od drugih westernov. Vsebinska je podobna vsebini nestetih drugih tvrstvinskih filmov. Glavni junak se hoče maščevati nad tolpo, ki je kriva njegove nesreče. V svojem početju je vedno uspešen in krivci padajo drug za drugim. Torej nič novega. Zadovoljuje pa zato, ker je izdelan v skladu s tistimi zakonitostmi, ki se jim mora podvreči sleherni western
- 21.30 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 13.25 Nogometna tekma: PROLETER — VARDAR
- 19.45 Otroški kotiček: Trije smešni
- 20.15 DNEVNIK
- 21.30 STALINGRAD — dokumentarni film iz serije «Svet v vojni»
- SMRT PONUJA ROKO
- Serijski film «Colombo»
- 22.20 Giuseppe Verdi: MACBETH

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
- Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.15 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Duo Pahor-Slama; 18.50 Glasbeni collage; 19.10 Narde Velikonoči; 20.00 Šport; 20.50 Rado Bednarik: «Beli grad, zakleti grad»; 21.30 Povepke.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.45 Pisan glasbeni spored; 10.45 Glasba in navesti; 11.15 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Ne le glasba; 15.30 Jugoslovanski pevci lahke glasbe; 16.00 Poskočine; 16.45 Za konec tedna; 17.15 Primorska in njeni ljudje; 18.00 Vročih 100 kWh; 18.30 Zapojmo in zagrajmo; 19.00 Prenos RL; 19.30 Glasba v večeru; 20.45 Glasbeni weekend; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila: 7.30 Jutranja glasba; 8.30 Povepke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Intervju z Robespierrom; 11.35 Izbran spored; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se dilentanti; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.40 Veliki variete; 17.10 Valčki; 18.00 Musical z Delio Scalo; 19.30 Plošče; 20.20 Donizettijeva «Caterina Cornaro»; 22.35 Neapeljski program.

III. PROGRAM

- 8.30 Jutranja glasba; 9.30 Koncert; 10.30 Bachove skladbe; 11.40 Francoska glasba; 12.20 Sodobni ital. glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 14.20 Antonin Dvorak; 15.00 Rusalka (praška opera); 17.10 Kontrabasist Corrado Penta; 18.35 Lahka glasba; 19.15 Simfonični koncert; 20.30 Glasbena oddaja.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila: 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Plesni orkester; 10.15 Sedem dni na radiu; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob bistrim potoku; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.45 «Vrtljake»; 16.45 Iz albuma lahke glasbe; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Gremo v kino; 18.05 S knjižnega trga; 18.20 Rad imam glasbo; 19.40 Ansambel Dorka Skoberneta; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Radijski radar; 21.00 Za prijetno razvedriljo; 21.30 Za naše izseljence; 23.05 S pesmijo v novi tedni.

Trebuhi dobičkov naftnih mogotcev nočejo shujšati

Tri proizvajalke nafte ob Perzijskem zalivu znižale ceno in povečale dajatve tujih naftnih družb — Dva tabora o prihodnosti cen črnega zlata

Sestanek šestih proizvajalk nafte s območja Perzijskega zaliva se je končal z nepričakovano odločitvijo. Potem ko se proizvajalke niso mogle sporazumeti o ukrepih, s katerimi bi obrzali ogromne dobičke naftnih družb, so se Saudska Arabija, Katar in Združeni arabski emirati odločili za enostranski ukrep.

Sedanjo obračunsko ceno nafte, ki je bila 11,65 dolarja za sodček so znižali za 3,5 odstotke, torej na 11,25, nova tržna in odkupna cena pa bosta poslej 10,6 dolarja za sodček. Hkrati pa bodo naftne družbe, ki izkoriščajo nafto v teh deželah po novem plačevale za 17 odstotkov višje dajatve. Tako naj bi nekoliko zavrli pretirano rast dobičkov velikih naftnih družb, ki so tudi v zadnjih dveh letih, torej v času podražitev nafte imele velikanske dobičke.

Naftne družbe so doslej izredno učinkovito izrabljale nedorečenost pogodb, ki določajo pogoje za črpanje in nakup nafte. Vzemimo za primer Saudsko Arabijo, ki je največja izvoznica na svetu in ima hkrati tudi največje dokazane rezerve črnega zlata. Naftne družbe, ki so si razdelile saudsko nafto na polja, tamkaj ne nastopajo neposredno. Zaradi učinkovitosti, poslovanja in kot bomo videli — višjih dobičkov so štiri ameriške velikanke (Exxon, Texaco, Socar Oil ter Mobil Oil) v Saudski Arabiji ustanovile skupno družbo z nazivom Arab-American Oil Co. (ali na kratko Aramco).

Aramco je s kapitalom štirih velikank odkupil pravico do črpanja nafte in pravzaprav posluje kot samostojna družba. Vendar le navidez. Vladi v Riadu plačuje za davčine in pristojbine za črpanje nafte okroglih sedem dolarjev za sodček nafte. Proizvodni stroški so izredno nizki, saj znašajo le 13 centov na sodček. Prav zaradi tega je bila nafta z območja Perzijskega zaliva vedno najcenejša.

Aramco torej dobi sodček nafte za 7,13 dolarja. Nadaljni izračun je nekoliko bolj zapleten, v njem pa je skrit ogromni dobiček, ki ga lastnice Aramco kujejo na račun tuje nafte. Po pogodbi, ki jo je Aramco sklenil s saudsko vlado znaša njegov zagotovljeni dobiček 45 centov za sodček. To je prvi dobiček, ki ga pospravijo lastnice Aramco, torej štiri ameriške družbe. Prodajna cena, po kateri Aramco dostopa nafto štirim družbam je tako 7,58 dolarja. Razlika do tržne cene — ta je doslej bila 11,65 dolarja za sodček — ki je 4,07 dolarja pri sodčku pa znova steče v obliki dodatnega dobička v žepu naftnih družb.

Večja lastna udeležba
Navedena kalkulacija zgornjo prikazuje, na kakšen način so se naftne družbe znale učinkovito izogniti dobičkom o omejenih dobičkih. Žal pa ni popolna. Štiri velikanke imajo tudi svoje tankerske ladje, rafinerije in precejšnje dajatve, ki so jo skupilec od Aramca, predelajo v svojih rafinerijah in derivate prodajo po tržnih cenah.

Takšno početje se je pričelo spreminjati šele pred kratkim, ko so tudi nekatere dežele ob Perzijskem zalivu, pričele razmišljati o večji lastni udeležbi v družbah, ki črpajo nafto. Saudska Arabija ima v Aramcu 25-odstotni delež, precej bolj dosledni pa so v Kuvajtu, kjer je parlament pred kratkim izglasoval sklep o 60-odstotni participaciji, ki jo bodo do konca desetletja spremenili v 100-odstotno.

Verjetno je to najprimernejša, ali celo edina pot, ki utegne pripeljati do tega, da bi tujim naftnim družbam vendarle omejili dobiček pri naftnih kupcih. Kajti sklep iz Abu Dabija ima precejšnjo napako. Naftne proizvajalke so resda povečale davčne naftne družbe, vendar bodo le te enostavno povečale prodajne cene svojim odjemalcem in se tako izognile osti. Zato je povečanje doleži ali širša participacija pogosto boljše in dolgoročno rešitev.

Različna mnenja o cenah

Vprašanje cen nafte pa bo kljub sklepu treh proizvajalk še v naprej ostalo odprto, vsaj do 12. decembra, ko se bodo naftne države sešle na dunajskem sedežu OPEC, da bi izdelale načrt za novo strukturo naftnih cen. Kako naj bi se le-te v prihodnje oblikovale, še ni jasno, gotovo pa je, da bo med razpravo prišlo do precejšnjih navskrižij.

V zadnjem letu dni sta se v vrstah OPEC oblikovali dve glavni struji. Države, ki jim povečani naftni dohodki komaj zadostujejo za financiranje ogromnih razvojnih načrtov — sem sodi več kot dve tretjini članice OPEC — se trdovratno upirajo kakršnimkoli znižanjem naftnih cen, dobro vedo, da je le sedenja raven cen jasno zagotovila, da bodo lahko izpeljale razvojne načrte in zgradile industrijo, ki bo državi zagotavljala obstoj, tudi ko bodo naftne zaloge že izčrpane.

Manjši del naftnih držav — Saudska Arabija ter emirati razen Kuvajta — pa se zavzemajo za znižanje naftnih cen, pravtako iz zanje razumljivih razlogov. Denarja, ki ga za nafto dobijo je preveč tudi za ambiciozne razvojne načrte. Naložbe v bankah so sprito rasteče inflacije nespametne, naložbe v industrijski razviti de-

želah pa negotove, ker se prav na Zahodu že opazijo krizni pojavi. Zato je zanje najenostavnejša rešitev znižanje cen nafte. Prav to razpoteje kaže, da bodo razprave na Dunaju burne in da je izid popolnoma negotov. Morda bi bilo najpravičnejše, tudi za ostale države, če bi naftne cene vskladili s cenami industrijskih izdelkov, hrane ter najpomembnejših surovin, tako da bi v bodoče izključili umetno povečevanje teh cen.

BOZO MAŠANOVIC

Manjša obalna trgovina

Obmejna trgovina z Italijo že tretje leto zelo naglo nazaduje — Prejšnji sufitic z izvozom naših podjetij se je spremenil že v velik deficit

Obmejna trgovina z Italijo po goriškem in tržaškem sporazumu že tretje leto naglo nazaduje. Medtem ko je leta 1972 dosegla v obe smeri nekaj nad 22 milijard lir, je lani obšla pri 16 milijardah, letos pa bo v najboljšem primeru znašala 12 milijard lir. Znatni sufitic, ki so ga dosegla naša podjetja z izvozom, se je spremenil že v velik deficit.

Na obeh straneh meje izražajo ekonomski in politični interes po nadaljnjem poglabljanju in širjenju menjave po obeh sporazumih. Ugatavljajo pa, da objektivne okoliščine rasti menjave niso naklonjene. Če ne bo nujnih ukrepov, bo lokalna menjava ostala v slepi ulici. Regionalna trgovinska sporazuma sta namreč bila sprejeta že pred skoraj dvajsetimi leti, izhajala pa sta iz tedanje strukture gospodarstva in potreb potrošnikov na obeh straneh meje. Ker potem niso bistveno spremenili blagovnih listov ter sprožili postopkov v menjavi, sta sporazuma postajala zastarela. Le nekatere dopolnitve v drugi polovici šestdesetih let so začasno spodbudile tako naš izvoz kot uvoz, da je končno v letu 1972 dosegel rekordni obseg.

Podatki za letošnjih prvih osem mesecev so zlasti za našo stran vse prej kakor obetajoči. Po tržaškem sporazumu je našel naš izvoz 2700 milijonov lir, uvoz pa kar 5800 milijonov lir, po goriškem sporazumu pa smo v istem času uvozili za 1300 milijonov lir in izvozili ko-

maž za 167 milijonov lir. Po blagovnih listih in avtonomnem računu ter kliringu uveljavljena menjava ne obeta, da se bo razmerje med uvozom in izvozom bistveno spremenilo v prihodnjih mesecih. Kar dobrih 60 odstotkov celotne menjave po sporazumih obsegajo živila in kmetijski pridelek, sprito splošne krize v italijanski blagovni menjavi pa je opazno zmanjšanje prav pri opazovanju te priredelke.

Ali bi utegnili spremeniti tečaj dinarja nasproti liri kaj spremeniti? V trgovinskih podjetjih Jadran in Sežana ter Primorje eksport iz Nove Gorice, ki opravljata glavni del menjave po obeh sporazumih, niso optimisti. Trdijo, da italijanski partnerji v sedanjih razmerah niso preveč naklonjeni uvozu po sporazumih, ker ga lažje realizirajo na podlagi splošnih predpisov, ki so v veljavi med sosednjimi državama. Po njih so namreč finančne transakcije hitrejša, pa tudi drugi postopki bolj eksperimentalni. Zato se gospodarski operaterji na obeh straneh meje zavzemajo za to, da bi

avtonomnih računov obeh sporazumov.

Na obeh straneh meje tudi ugotavljajo, da doslej ni bilo izkoriščenosti možnosti za poglabljanje gospodarskega sodelovanja, ki bi lahko izhajalo prav iz tržaškega in goriškega sporazuma. Za subjektivne slabosti pri izvajanju obeh sporazumov je šteti interese trgovskih organizacij, ki so na obeh straneh meje ob administrativno urejenem trgovanju med sosednjimi državama želele prek obeh sporazumov predvsem iskati linco za uveljavljanje trenutnih interesov. Tako je bilo pri nas registriranih manj kot 64 organizacij, ki so se vključevala v mejno blagovno menjavo. S padcem konjunkture je padlo tudi njihovo število. Podoben pojav je na italijanski strani.

LOJZE KANTE

Selekcija

»Portugalska bo popeljala četrainske kolonije v neodvisnost v okviru obstoječih meja...« Tako se je glasilo odgovor uradne Lizbone delegaciji kabinskoga osvobodilnega gibanja FLEC, ki je po 25. aprilu prišlo v portugalsko prestolnico z zahtevom, naj portugalska enklava Kabinde bodi neodvisna zunanja meja bodoče neodvisne Angole.

Tudi v Luandi, glavnem mestu Angole so separatistične tekmene Kabinde, ki jih podpirajo iz Kinshase, v ozadju pa ameriška naftna družba Gulf Company, močno navzoče, le da je reakcija na te težnje v tamkajš-

njih uradnih krogih nekoliko niansirana: »Stališče Lizbone je znano in tudi vsebina resolucije generalne skupščine je nedvoumna. Toda treči se mora tudi Organizacija afriške enotnosti, ki se doslej se ni izrekla...«

Kako, da se je sedaj poročila izrekla tudi Organizacija afriške enotnosti, General Utofoje, ki vodi delegacijo osvobodilnega odbora Organizacije afriške enotnosti v Zambiji, je izjavil: »Naša organizacija ne bo priznavala osvobodilnih gibanj dvomljive vrednosti. Gibanja, ki nimajo podpore v svojih deželah, ne morejo računati na njeno pomoč in podporo...«

FLEC iz Kabinde ni bila izrecno omenjena, pač pa

Odpiranje potov v širše sodelovanje

Delegacija slovenskega IS se je pogovarjala tudi s predsednikom predstavnškega doma kongresa ZDA Albertom

OD NASEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

WASHINGTON, 14. nov. (po telefonu) — Pozornost, ki ste jo s svojim sprejemom izkazali delegaciji IS Slovenije, si razlagam kot priznanje naših državi, socialistični Jugoslaviji,« je strnil Andrej Marinc polurni pogovor s predsednikom predstavnškega doma zveznega kongresa Carlom Albertom, ki se je večerj po nozno popoldne (po jugoslovanskem času) na Capitolu srečal z delegacijo slovenskega izvršnega sveta.

Pogovor z Albertom, ki je ta čas, ko ZDA še nimajo podpredsednika, po svojem položaju prvi funkcionar za predsednikom Fordom, kaže, kolikšen pomen tukaj pripisujejo poglobljenemu sodelovanju z Jugoslavijo. Ob sklepu tridenjnih uradnih jugoslovansko-ameriških delovnih pogovorov je tako še posebej prispeval k temu, da so izvenili tako uspešno, kot so bili zastavljeni: razširili sodelovanje na vseh ravneh — v okviru dogovorjene jugoslovanske politike. Izhodišča za pogovore so se predvsem oblikovala med pogovori z ministrom za trgovino Frederickom Dentom, ki se ga je med drugim udeležil tudi ameriški veleposlanik v Beogradu W. Leon Hardt, in pri Kissingerjevem pomočniku za gospodarska vprašanja Thomasu Andersonu.

Govorili so o tem, koliko so uresničeni dogovori, ki izvirajo iz dokumentov ob srečanju predsednikov Tita in Nixona, kakšne možnosti se še odpirajo zlasti po obisku državnega sekretarja Kissingerja v Jugoslaviji. Sio je torej za ceno dosežanj sodelovanja med ZDA in Jugoslavijo v gospodarstvu, bančinstvu, skupnih vlaganjih sodelovanje na znanstvenem, tehničnem in kulturnem področju ter v turizmu.

Poseben poudarek so dali temu, kakšne so v teh okvirih možnosti Slovenije. Slovenska delegacija je razpravljala naše razvojne načrte in povedala, kje bi kazalo sodelovati.

Z množice načetih vprašanj in ugotovitev bom za

časopisno rabo uporabil le nekaj drobcev:

Na temeljnem kamnu, ki ga bodo čez 14 dni položili za jedrsko elektrarno v Krškem, naj se sezidajo tudi poglobljeni odnosi gospodarskega sodelovanja na višji ravni. Dent in Anderson, najboljši pristojna za ta vprašanja, sta zagotovila, da bo jedrska elektrarna v Krškem dograjena pravčasno in z največjo možno skrbjo za varnost in zaščito okolja. Zavzemala se bosta, da naša industrija ne bo naletela na ovire pri direktni preskrbi in izvozu, ki izvirata iz pogodb za jedrsko elektrarno. Vrednost te menjava je 70 milijonov dolarjev.

Zakon o preferencialih, ki naj bi jih bile pri uvozu v ZDA deležne države v razvoju, bodo sprejeli decembra. Zavzeli se bodo, da bo ugodnosti deležna tudi Jugoslavija.

Z boljšim spoznavanjem, s konkretnimi gospodarskimi informacijami in ponudbami bo treba spodbujati skupna vlaganja naših delovnih organizacij in ameriških podjetij. Skupna vlaganja so še posebej pomembna pri osvajanju sodobne tehnologije in zdaj se zdajo največje navedi jugoslovansko-ameriške gospodarske zbornice. Velik trud bo premagal po eni strani zaverovnost ameriških podjetij v bogat domači trg in nezaupljivost pri vlaganju v socialistične države, po drugi strani pa tradicionalno navezanost slovenskega gospodarstva na nemško govorečo Evropo.

Najsodobnejša tehnologija naj pride naravnost iz ZDA v naša podjetja, ne pa s posredništvom družb v zahodni Evropi. To bo omogočilo nagel in skladen razvoj. Pri jugoslovansko-ameriški gospodarski zbornici pa naj poseben odbor za turizem poleg pospeševanja turizma prouči tudi skupna vlaganja. Razpravljali so še o marsičem.

Danes bo delegacija slovenskega izvršnega sveta obiskala gradbišče jedrske elektrarne v Salemu pri Philadelphiji in nadaljevala pogovore s predstavniki graditeljev jedrske elektrarne v Krškem.

Značilno je, da se bodo nekaterih stikov z gospodarskimi krogi udeležili tudi predstavniki slovenskih izseljencev.

Kako vneta zagovornike jugoslovansko-ameriškega sodelovanja imamo v naših izseljencih, je slovenska delegacija v Washingtonu spoznala z najbolj ugodne plat, John Blatnik, predsednik enega izmed najpomembnejših odborov v zvezi s kongresu je spremljal Andreja Marinc in sodeloval pri srečanju s Carlom Albertom in jim kasneje v prostorih Kongresa priredil kosilo, ki so se ga udeležili številni kongresmeniki, senatorji in predstavniki velikih ameriških gospodarskih ustanov.

Na kosilo je predsednik slovenskega izvršnega sveta Andrej Marinc, sporočil Johnu Blatniku, da ga je predsednik SFRJ Josip Broz Tito odlikoval z visokim jugoslovanskim odlikovanjem.

ANTE MAHKOTA

V torek, dvanaajstega novembra, je v zunanje-političnem odboru avstrijskega parlamenta pri razpravi o poročanju spregovoril o zadnji jugoslovanski notni Dunaju zunanji minister dr. Erich Bielka-Karltru in »zavrnil jugoslovanske optike« (Die Presse). Vendar, je dejal, »resnično obalovanja vredno je, ker v Avstriji krozi jo docela iz trite zvita poročila o Jugoslaviji, vendar spričo svobode tiska v Avstriji zvezna vlada nima možnosti, da bi preprečila objavljanje takšnih netočnih vesti...« Tudi o tem govori jo sicer zavrnjeni jugoslovanski optiki. A kar je res, je res, pri naših sosedih voljno skrjajo dokaze o grdem svetu, ki obdaja na vse strani odprto deželico in tako se pač zgodi, da voljno nasedejo, spoznaajo, da so jih potegnili, potem pa najraje — kljub rdečim usedom umolknejo. Ministru so pa nekateri celo hudo zamerili...

Včasih — najbrž iz prav takšnih skrbi, zaradi vznemirljivega dogajanja okrog nevtralne in demokratične Avstrije — se sami vzamejo kulhalno in prispevajo tej ali oni dobro znani »kremlinološki«, »jugovzhodni« in »balkanološki« kuhinji na Dunaju dodatni novost iz lastne recepture. Ena takih sestavin je nenehna skrb za obstoj trdne in neodvisne Jugoslavije, ki se ne kaže v stvarni analizi dogajanja pri nas, zgodovinskih vzrokov in posledic družbenopolitičnega, gospodarskega in kulturnega razvoja, ki doživlja tudi krize: saj jih nihče ne skriva. Toda — začudo — skrb za naš obstoj in razvoj se kaže v odbiranju tistih prvih naših razvojnih težav, ki naj bi kazale, da se bo »mnogonacionalni mozaika« zdaj zdaj sesul, najpozneje pa tisti hip, ko bo treba odločiti o »nasledstvu za Titoma, kot da bi bila Jugoslavija majava monarhija ali bananska republika.

Zanemarljiva doslednost

In psihološko izredno dobro obdelana publika hlastne po slehernem zvrzku dunajskih kuhinj. V četrtek smo

brali poročilo našega celovskega dopisnika o cvetkah s teleksa agencije APA v zvezi z jugoslovansko noto, češ Jugoslavija se po neutemeljenem napadu že umika — celo ljubljansko »Delo« znano po nestrpnih napadih na »Delo« znano po nestrpnih napadih na Avstrijo, sodi da bi bilo treba samo pomiriti skrajneže na obeh straneh, pa bi bil na Koroskem blažen mir. Priznati je treba, da niso vsi tako zaletevati iz enega celovških dnevnikov so celo vprašali v naše uredništvo, če je vest točna: pokazalo se je, da tega v Delu ni bilo. Vesti niso objavili. Zato pa so ta in drugi celovški in dunajski listi mirno sporočili, da je bil neposredni povod za zgodovinski sklep vseh treh strank v koroskem deželnem zboru, naj zvezna vlada kar brzo izda belo knjigo, ki naj informira svetovno javnost o dejanskem stanju na Koroskem, neutemeljena izjava dr. Francija Zwitterja; zagrebškemu Vjesniku naj bi bil izjavil, da niti eno določilo avstrijske državne pogodbe ni bilo uresničeno. Pri tem pa so iz nemškega biltena Tanjuga, ki ga dobivajo vse redakcije v Avstriji, mirno izpustili ključne besede »doslednost«. Iz tega — čeprav dr. Zwitter izrecno zahteva — do danes še niso popravili. Poglavito je, da sta bila dosežena ustrežna mera svetega ogorčenja nad neznanjskimi zahtevami nikoli zadovoljnih Slovencev in »zgodovinski sklep«.

Sključujoč se na katoliško agencijo KATHPRESS so objavili ob preiskavi v uredništvu »Družine«, da sta zaprti urednika Drago Klemenčič in Franc Bole od »Ognjišča«. Poznejši — tudi cerkveni — demantiji so zvonjenje po tobi: avstrijska javnost ve, da v Jugoslaviji (in sicer očitno zaradi čedalje večjega vpliva Sovjetske zveze) preganjajo Cerkev in duhovnike. Kaj ne bi verjeli, ko pa so, recimo, v celovski »Volkszeitung« lahko brali nekaj časa po obisku šefa sovjetskega generalne-

ga štaba Kulikova, da v Jugoslaviji že dalj časa urijo sovjetski štabi, gostujoči general pa si je lahko ogledal tudi v neposredni bližini Beograda, na Batajnici, vaje polka sovjetskih padalcev, ki so tam stacionirani... Da ne govorimo o poročilu dunajskega »Kurierja«, kaj vse je na italijanski meji skozi daljnogled uzrl ukrajinski general Pokalčuk. Vladi, ki imajo v Beogradu svoje vojaške odposlance, bi jih — če je vse to res — morale pripriti poslati k okulistu, če ne vidijo, kaj se jim dogaja dobesedno pred nosom.

Pred meseci so imeli priložnost izdatno brati v »Profilu« in gledati na televiziji razkritja češkega varovanja CIA bivšega generala Jana Sejne o narču »Polarka« — datum 196... in dalje — kako kanijo Sovjeti tudi preko avstrijskega ozemlja čim hitreje priti do toplega Jadrana. O »Polarku« je razgabljal na dunajski televiziji celo obrambni minister Lütgendorf.

Opereta za kulisami

Skratka, zares težko bi bilo naštet, na koliko načinov so v avstrijskem tisku že razstavili in zlepli Jugoslavijo, ki mora seveda ostati samostojna in cela. Ta list objavi del kake informacije, ki mu pač ugaja, in ji po možnosti doda še tehten komentar uglednega »jugovzhodnika«, oni se oprime druge slame in jo ustrežno podpre, da je ne zamaje veter dejstev, z mračno analizo »balkanološkega« Kassandra. Skoda, da se pri nas očitno toliko institucij ukvarja s tujno, nobena pa ne celovito, kajti če bi sistematično zbirali vse laži, polovične resnice in samovoljne kombinacije, bi dobil sicer tragikomično, a prepričljivo dokumentacijo, ki nam nikakor ne bi škodovala.

Močnik prve stopnje

ali nekaj receptov za objektivno poročanje o Jugoslaviji

»Baje naj bi bilo vse, kar se je dogajalo v Avstriji 16. oktobra za kulise, operetno. Tako bomo v nekih »gazetah«, piše užaloščeno dr. Fritz Csoklich direktor katoliške tiskovne konzorcija »Styria«, ki izdaja graško in celovško »Kleine Zeitung«, ob najnovejši epizodi poročanja o Jugoslaviji. »Priznati moram, da ne vidim nobenega razloga, pritrčiti takšnim škodočelnim pripombam. Kaj se je zgodilo?«

Dne 16. oktobra je bil na Dunaju strogo tajen posvet na najvišji ravni, ki je menda cele pol ure razpravljali o najresnejših ukrepih, ki bi jih kazalo storiti spriču vznemirljivega dogodka v sosednji deželi. Toda debeli zidovi palače na Ballhausplatzu imajo vseeno razpoke, skozi katere prodrejo zaupne vesti v javnost, in kmalu je dežela vstrpetela v nemiru. Tednik »Wochenpress« pa je senzacijo objavil. Nazadnje ni kazalo drugega, kot da je za Vse svete notranji minister izdal uradno sporočilo. Seveda ga niso vsi objavili v celoti: zdi se, da so vsaj nekateri izpustili cel, dokaj zanimiv odstavek. Torej poskušamo po dveh ali treh virih rekonstruirati celoto (uradnega teksta žal nimamo).

»NOTRANJE MINISTRSTVO O GOVORICAH O VKORAKANJU RUSKIH ČET V JUGOSLAVIJO. Dunaj (APA) — Notranje ministrstvo je ugotovilo, da je predsednik kluba poslancev ljudske stranke (v zveznem parlamentu) dr. Koren sporočil generalnemu direktorju za javno varnost dr. Peterlungerju naslednje: neki možki, ki je iz Jugoslavije potoval v Svico in se je legitimiral s potnim listom in katerega brat je baje višji oficir v jugoslovanski armadi, je baje sporočil, da je predsednika Tita ob koncu tedna, med 12. in 13. oktobrom 1974, začela kap. Skupina proruskih jugoslovanskih oficirjev da je na Madžarskem, odkoder organizira vkorakanje ruskih čet v Jugoslavijo. Pri vdoru naj bi sodelovale poleg ruskih čet tudi madžarske in češkoslovaške enote. Vkorakanje v Jugoslavijo bi prizadelo tudi avstrijske interese.

Ker takega sporočila predsednika kluba dr. Korena ni bilo mogoče omaloževati, je notranji minister, ki je ta dan zastopal tudi v tujni odsotnosti obrambnega ministra, obvestil predsednika republike, zveznega kanclerja in zunanjejeje ministra. Naglo je bil sklican sestanek v predsedniški pisarni, h kateremu so pritegnili tudi poveljniki armade, generala oklepni enot Spanochija.

Pri tem pogovoru, ki je trajal približno 30 minut, so na podlagi poročil zunanjejeje ministrstva, pa tudi poveljnika armade ugotovili, da gre očitno za eno v zadnjih časih kroječih govorice, ki pa je brez podlage.

Postopek je bil tembolj utemeljen, ker je bila komaj pred nekaj meseci aktualizirana zadeva iz leta 1968, pri čemer so bili izrečeni očitki, da takratnemu sporočilu ni bila posvečena zadostna pozornost.

O tem izidu je potem notranji minister takoj obvestil predsednika kluba dr. Korena. »Pika?«

Ne še. Katoliški založnik, ki hvali v svojem komentarju »Priznanje, ne porogo« naglo ukrepanje državnega vrha, se v bistvu huduje na »glaslice« KP Avstrije »Volksstimm«, ker je objavilo še nekaj podatkov, ki jih drug je ni našel. Ne le zaradi opozicije zoper meščansko večino, tudi zato, ker ima komunistično glasilo marsikaj prav zanesljive vire informacij, je treba dodati nekaj podrobnosti iz tega sestavka. Kot drugi listi je »Volksstimm« za govorice zvedela še pred vrhunskim sestankom v Hofburgu. Predvsem je sporočila, da so pred-

da so »najverjetneje tuji interesi dotrovali njihovu nastanku«.

Druga organizacija take vrste je angolska UNITA. Tudi ta je nastala v dvomljivih okoliščinah, ob podpori portugalskih poveljnikov v Angoli, po 25. aprilu pa je v imenosti zablestela kot »avtonomno osvobodilno gibanje« predvsem po zaslugi takratnega šefa portugalske armade, generala Spínola. General je odšel, UNITA pa je ostala kot »verna rezerva za vse neokolonialistične kombinacije v dekolonizaciji Angoli, kar so očitno odkrili nedavni incidenti na luandskem letališču.

Stališče, ki ga je do vinflicacije osvobodilnih gibanj zavzela Organizacija afri-

skih enotnosti, bo, čeravno v angolskem primeru malce pozno, do neke mere razbistrila položaj, kajti prav v primeru Angole je postalo očitno, da so antagoniizmi med osvobodilnimi gibanji, ter tuji vplivi, ki jim leži samo širilo maneuveristi prostor in večjo možnost, eden od pomembnih razlogov, da se angolsko-portugalski dialog še ni prav zaživel. Čeprav Organizacija afriške enotnosti ni zavzela izrecnega stališa do separatističnih težnj, ki jih odraža kabinskoga FLEC, pa težava generala Utofoja v Luandi vsaj posredno diskalificira kabinskoga separatistično gibanje, ki ga Organizacija afriške enotnosti ni niti priznala, niti izrecno dezavuirala.

MIRAN ŠUSTAR

nik Kirchschläger, kancler Kreisky in ostali udeleženci spriču »naukov iz Polarka« resno razpravljali, če ne bi kazalo ukazati alarmno stanje prve stopnje... O tem drugi niso pisali.

Zaupno povedano...

Cez pol ure so zbrali dovolj podatkov — človek bi mislil, da bi jih notranji, zunanji in obrambni resor morali stresti iz rokava, da so zmogli oceniti dragoceno sporočilo opozicijskega veljaka za navadne čenče, kakršnih izdela dunajska »jugovzhodna« itd. konfekcija vsak dan na ducate, če je treba. Seveda ne gre spregledati tudi priložnosti, ki je bila socialistične stranke najbrž ni hotel zapraviti: osmešiti enega od voditeljev, da nje čase zaradi volilnih uspehov zelo agresivno ljudske stranke. Toda to je — kot se lepo reče — avstrijska notranja zadeva. Kar se tiče globlje ozadja tega posveta in njegove zunanje-politične plati, bi seveda lahko ponovili odstavek iz zadnje jugoslovanske note, ki so jo na Dunaju ocenili kot nestrpnost in neutemeljeno (vsaj po glasilih in preko prijateljskih dopisnikov tujih listov, uradno pa jo sicer še analizirajo).

»Ob vsem tem bi se morali pravzaprav smeati,« piše »Volksstimm.« »če zadeva ne bi bila tako resna. Blaznažda vlade je pri tem še najmanjše hudo. Politiki in državni funkcionarji, šefi državne policije in generali grejo na limanice lažnivcem in prevarantom, nesposobni so takoj prepoznati očitno provokacijo. In takšni ljudje naj bi bili sposobni pravilno ocenjevati politični položaj, če v slepem antikomunizmu nasedejo sleherni provokaciji CIA?«

Kdo je skuhal zgodbe je vprašanje, ki ga prepuščamo Avstrijcem. Drži pa, da gre za organizirano akcijo psihološkega vojskovanja. Dr. Csoklich piše: »Nicer, pa dan lahko zaupno povem (sicer, pa čaj bi told?); tudi naše uredništvo je 16. oktobra dobilo podobno sporočilo. S pomočjo naših sodelavcev doma in v tujini smo preverili vest in ker nismo mogli dobiti nikakršnega dokaza o točnosti, ni smo o njej nič poročali.« Vse hvale vredno, v Hofburgu so pa vendarle pol ure tuhtali, ali ne bi zagnali alarma... O, du mein Österreich!

Jaka Štular

Pomnik zgodovine, učilnica napredka

Spominski dom v Kumrovcu dograjen — Predsednik RK SZDL Slovenije M. Ribičič o vsebini dela - Slovenija 32%

LJUBLJANA, 14. nov. — Naši ljudje in organizacije so do konca oktobra zbrali blizu 13 milijonov din prispevkov za spominski dom borcev in mladine Jugoslavije v Kumrovcu, preostala dva milijona našega denarja pa bomo zaokrožili do konca leta. Ker je akcija podobno uspešna tudi v vseh drugih republikah in pokrajinah Jugoslavije, je dom zgrajen in pripravljen, da ga predsednik Tito odpre na praznik Dneva republike, 29. novembra. S temi spodbudnimi besedami je začel poročilo predsednik republiškega odbora solidarnosti akcije pri Zvezi borcev Slovenije Janez Dremelj, ko je delegacijo danes sprejel predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič.

V široko zasnovani vseslovenski in vsejugoslovanski zbiralni akciji je Slovenija od načrtovanih 15 milijonov din zbrala že 86 odstotkov. Del naših republik bo predstavljal 15 odstotkov od nekaj več kot 20 milijonov vseh, ki jo daje Jugoslavija. V Kumrovcu in ožje Kozjanskem.

Zbirano akcijo so v Sloveniji podprle vse družbeno-politične organizacije in vsa slovenska javnost, o čemer prepričljivo govore dejstva, da je pri zbiranju prispevkov sodelovalo 4.353 organizacij, in sicer 514 borčevskih organizacij, 146 organizacij ZRVS, več kot 1500 delovnih organizacij, 750 sindikalnih, 100 krajevnih skupnosti, 379 šol, 214 mladinskih organizacij, 42 organizacij ZK, 217 SZDL itd. Skupno je prispevalo sredstva 902.080 občanov, kar je več kot polovico Slovencev.

V obširnem gradivu izstopa velika prizadevanost slovske mladine in njihovih pionirskih organizacij, saj so za akcijo zbrali kar 1020 ton odpadnega papirja v vrednosti več kot 240.000 dinarjev.

Kulturni delavci in športna društva so organizirali prireditve in solidarnostni nameni, številne družbenopolitične organizacije so nase prevzele stroške pri organizaciji akcije, umetniki in delovni kolektivi so zastoj izdelali različno propagandno gradivo, sredstva javnega obveščanja so objavljala po-

datke o poteku akcije itd. Delegacija odbora, ki je usmerjala akcijo na Slovenskem, je predsednika SZDL na kratko seznanila o novi podobi Kumrovcu. Dom, ki naj bi postal delavski in mladinski marksistični center in uvažal posebni družbeni pomen, stoji sredi pogozene vzpetine nekaj sto metrov oddaljen od rojstne hiše predsednika Tita. Kot središče za spoznavanje življenjskega dela predsednika Tita, povezanega z zgodovino revolucije in delavskega gibanja ter sodobno vlogo Jugoslavije in samoupravne ureditve, razpolaga z dvema dvoranama, kinoteko za predvajanje zgodovinskega filmskega gradiva, razstavnimi prostori, muzejem, fonoteko, knjižnico, arhivi, seminarjskimi prostori itd. Ob domu so turistično-gostinski objekti.

Upravljanje in vzdrževanje kompleksa je poverjeno za sedaj 76-članskemu kolektivu, naloga organizacije SZDL pa bo, kot je poudaril Janez Dremelj, da vodi in usmerja vsebinsko delo doma v Kumrovcu.

V tej zvezi je predsednik RK SZDL poudaril, da bo moral dom kot žarišče povezovati vse okoliščine kozjanske in zagorskega območja in v svojem delovanju gojiti tradicijo krajev kmečkih plovov, izpravičati obiskovalcem delo predsednika Tita iz revolucionarnih dni, pa tudi njegovo vlogo v

svetu po vojni. Dom naj bi bil torišče za sodelovanje številnih institucij, kraj srečanj mladine iz vse Jugoslavije, delovnih ljudi in turistov iz naše in drugih držav, stičišče simpozijev, tribun in tečajev z vzgojno marksističnega področja, ki jim bo v pomoč bogato arhivsko gradivo. Tu bi lahko bila razna mednarodna srečanja, saj je v svetu vse več zanimanja za naš samoupravni razvoj.

Ko bo za dan republike dom odprt in ko bo prevzel svojo veliko vsebinsko vlogo, pa akcija še ne bo zaključena. Že na današnji sestanku na SZDL je tekla beseda o tem, kako naj bi povežali področje Bistrice, Podre, Kozjega in druge okolice ter pri razvojnih načrtih pazili, da ne bi delali škode naravnemu ambientu. Tu bo torišče za nadaljnje delo arhitektov, urbanistov, zavoda za prostorsko planiranje, pa tudi za uresničevanje zelenega načrta, ki ga pripravlja sekretariat za kmetijstvo. Kumrovec, spominski dom in okolica, naj bi izpričevali karakteristiko, ki je tako jasna prikaži izraza med gradnjo doma, saj smo zanj zbirali sredstva in ga gradili, kot je poudaril Mitja Ribičič, sredi bitke proti nacionalizmu, egoizmu in šovinizmu in je zrasel kot popoln izraz enotnosti naše večnacionalne skupnosti.

Tridesetletnik bodo v Skopju proslavili z raznimi akademijami, slavnostmi in manifestacijami.

BOJANA POPOVSKA

Obnova kadra na beograjski univerzi

Pogovor o tem in še o drugih perečih zadevah na republiškem IS

Problemi univerze zasluži posebno pozornost izvršnega sveta in skupščine SR Srbije, je poudaril predsednik izvršnega sveta in pogovoru med predstavnikoma izvršnega sveta iz beograjske univerze. Pogovor je sicer tekkel o materialnem standardu znanstveno učnega procesa o problemih obnove znanstveno predavateljskega kadra in standarda, o uresničevanju družbenega dogovora, o standardu učencev in študentov, o tridesetletnici univerze v svobodi in drugih vprašanjih.

Temelj za pogovor so bili zlasti materialni problemi. Poudarili so, da v Beogradu trenutno študira kakih 64.000 študentov, medtem ko jih je leta 1964 skoraj polovica manj. Ne samo, da je prostor petih kvadratnih metrov za študenta očitno nezadosten, saj svetovni normativi zahtevajo 9 do 13 kvadratnih metrov, raven predavanj ogroža letos tudi vpis prevelikega števila študentov. Po drugi strani pouk trpi tudi zato, ker v njem sodeluje komaj 3056 predavateljev in sodelavcev. Predstavniki univerze so opozorili na to, da je težavno računati na hitro kadrovsko obnovo, ko pa so osebni dohodki glede na druga področja izrazito nizki, omejeni pa so tudi pogoji za standard, zlasti pri asistentih. Glede na študentski standard so poleg drugih znanih težav omenili tudi padelec, da študentski kulturni domovi ne dobi niti dinarja od republiške in beograjske kulturne skupnosti.

Predsednik in člani izvršnega sveta so bili soglasni, da morajo biti ti in drugi problemi tema pogovorov zlasti znotraj samoupravnih interesnih skupnosti, v okviru srednjeročnega razvoja republike pa se bodo našle rešitve za izboljšanje standarda učnih kadrov in študentov.

(PO TANJUGU)

Trideset let Skopja v svobodi

Pred vojno 70.000, zdaj 450.000 prebivalcev — Skokovit napredek

OD NASE SKOPSKE DOPISNICE

SKOPJE, 12. nov. — Pred tridesetimi leti, 13. novembra so partizanski odredi osvobodili Skopje iz spod oblasti okupatorja. V teh treh desetletjih se je Skopje popolnoma prerodilo in zraslo v pomembno politično, gospodarsko in kulturno središče.

Pred drugo svetovno vojno je v tem mestu živelo 70.000 prebivalcev, zdaj pa jih že več kot 450.000. Zaposlenih je 117.500, od teh 92.000 v gospodarstvu. V osnovnih in srednjih šolah ter na fakultetah univerze »Kiril i Metodije« so šola več kot 120.000 učencev in študentov.

Hitrega razvoja Skopja ni mogla zavreti niti poplava leta 1962, niti katastrofalni potres leta 1963. Potres je uničil 80 odstotkov stanovanj in veliko gospodarskih, javnih in družbenih objektov. Škoda je bila velika. Skopju je pomagalo 82 držav z vsega sveta in več mednarodnih organizacij. V zadnjih desetih letih se je površina Skopja štirikrat povečala. Zdaj meri Skopje 23 km po dolžini in 9 km po širini. Panorama Skopja je estetsko in strukturno povsem spremenjena. Intenzivna izgradnja je segla tudi na tiste dele mesta, ki so bili včasih periferija. Zgradili so 45.000 stanovanj in postavili 14.000 montažnih stanovanj. Velik uspeh so dosegli tudi s solidarno izgradnjo stanovanj. V uporabo so jih izročili 397. Vsako leto se zidajo v Skopju okoli 2000 stanovanj.

Tridesetletnico bodo v Skopju proslavili z raznimi akademijami, slavnostmi in manifestacijami.

BOJANA POPOVSKA

BERITE REVJU DAN

NOVA GORIŠKA BOLNIŠNICA — Osem nadstropij s teraso, dolga 100 m, visoka pa 45 m. Prvi bolniki se bodo vselili septembra 1975. Navpični elementi (na sliki nekoliko temnejši) so živo rdeče barve, medtem ko je fasada sicer modre barve.

ČEZ SLABO LETO SELITEV V NOVO GORIŠKO BOLNIŠNICO

Želja postaja resničnost

Večino denarja bodo zbrali občani novogoriške, ajdovske in tolminske občine - Bolnišnica pa bo povsem končana šele oktobra 1977 - Pogovori o prečelju

Pred petnajstimi leti, ko smo hodili po Sloveniji in spraševali ljudi, kakšne so njihove želje ob novem letu, je večina vprašanih občanov novogoriške, tolminske in ajdovske občine odgovorila: — Bolnišnica!

Zdaj, dober mesec pred novim letom 1975, lahko vidijo, kakšna je ta njihova bolnišnica. Te dni so namreč pritrili na železobetonsko okostje fasade senčevičev, kot pravi graditelji. Po domače bi lahko rekli, da je prečelje nove gorške bolnišnice iz plastike, bolj strokovno pa — iz arminiranih poliesterskih lupin. Barva: modra, podobna barvi neba, kadar veter raznese vse oblake, nekaj navpičnih delov velike stavbe pa so pobarvali živo rdečo.

Trije tabori ob prečelju

Odlotičev o zunanjem izgledu toliko pričakovane nove bolnišnice je bil med prebivalci Goriškega sprožil živahne razprave. Kolikor smo lahko ugotovili, so pri tej zadevi ljudje razdeljeni na tri taborje.

Prvi menijo, da je moderno rdečo prečelje nove bolnišnice v Sempetru grdo, neokusno (kdo bi našel vse to podobne pridivke) ... In potem s čudnim nasmehom omenjajo, da nebesno modra barva, s katero so hoteli projektanti optično zmanjšati ogromni kolos med majhnimi Sempeterskimi hišicami, bolnike bolj spominja na pot v nebo kot pa jih pomirja.

Drugi se sprašujejo: zakaj toliko prahu? Ali bolniki ni vseeno, kako izgleda bolnišnica? Zanimajo ga, kako ga bodo zdravili in pozdravili. Zakaj pa ne zganjate takšnega hrupa na primer o barvi barak, v katerih se zdaj mučijo bolniki in zdravniki? Res pa je, da nova zgradba ni najlepša.

Prvi pa odgovarjajo: Zakaj pa ne bi imeli lepe in dobre bolnišnice hkrati? Lepa barva ne bi bila nič dražja! Tretjim pa takšna bolnišnica, kot je v Sempetru, ugotovijo, Res je nenavadna, pravijo, toda navadili se bomo in se celo vsem bo všeč, tako

ko mnoge zgradbe v mestu. Kar spomnite se, kako smo jih včasih kritizirali. Različni ljudje — različni okusi ob splošnem zadovoljstvu vseh, da bo to območje naposled došlo bolnišnici, ki jo potrebuje. Kajti pot do nje ni bila lahka. O njej so govorili, ko so se odločali za samoprispevek, o njej govorijo zdaj, ko je začela kazati svoj obraz in o njej bodo govorili še leta dokler bodo zanj dajali del svoje dohodke.

Kaj pravijo projektanti?

Pa pogledimo, kaj menijo o zunanosti projektanti?

Pri prostorski sanaciji obstoječih danosti je bilo treba poiskati način, kako utemeljiti neskladja, ki so nastala v merilih naselja Sempeter s pojavom bolnišnice, ki je porušila harmonijo okolja. Odlotiči smo se za aktivni poseg in izbrali barvo in njen psihološki učinek kot temeljno vrednoto, ki bi s svojo akcijo in optično emisijo mogla pričarati enotnost razrednjenosti mas. Aktivne vrednotenja masa. Aktivne navpičnice naj bi s svojim dejavnim zagonom pritegnile naše optično dojemanje in na drugi strani potisnile v ozadje hladno — prosilno obarvano osnovno maso hospitalnega dela, pravijo med drugim Marjan Uršič, Bogdan Spindler, Jurij Princes, Stefan Kacin, vsi dipl. ing. arh. ter Danilo Jelčić, akademski slikar.

Rdeča barva je bila izbrana z dvojnimi nameni: predstavlja spekter kraske pokrajine in njenega kolorita v sekvencah abstraktnosti, v prostoru, s svojo aktivnostjo pa pritegne naše opažanje. Modra barva pa je bila izbrana zaradi hladnega spektra, ki prehaja v smeri sinje barve neba, izgublja na dejavnosti in kot posledica tega razvrednoti osnovno maso.

Kakšna bo predstava?

Zanimalo me je, kako se bodo igralci iz gledališča Vahtangova zanašali na koordinatnih glemabajskih likov, saj nimajo doslej nobenih izkušenj s Križevskimi teksti, in celo niso obremenjeni s tako imenovanimi slavni pasazhmi v posameznih prizorih iz glemabajskega cikla, pasazhmi, na katerih mnogi naši igralci grade celotno strategijo svojega dela na vlogi. Takšen je, da si osebnostno spomin, bravurozni Leonov obračun s Pubo v prizoru s »ingerico«, prizor, ko Leone favorizira erotizirani pogovor z Angelico pred portreti, to je prepričljivo, da je bil v »Agoniji« pa sta takšna prizora »holandski kvart« pa prihod Petrovne — in tako dalje.

To mi je Belović razložil takole:

»V letih po velikem Oktobru je Vahtangov posodobil sistem Stanislavskega. Vdihnil mu je gibčnost, dinamizem, smisel za nepričakovano. Med igralci je razvil sposobnost odkrivanja klasične in čvrste forme v slehernem novem avtorju. Mišlim, da jim bo tudi zdaj uspelo ujeti skladje med psihološkim in intelektualnim dogajanjem ter oboje zlititi v temperamenten drski dogodek. Preveč naglašeni režijski intelektualizem bi mogel zapeljati Križevsko dramo v kakšno hladno, cerebralno vodo, kakor bi nekontrolirano živestnost mogla igrance odvleči v neoromantične vode. Vahtangovi reagirajo hitro, lahko bi rekel, bliskovito, njihova intuicija je nenavadno razvita, spretnost velika. Nenavadno so močni, kar zadeva psihofizično samočutenje, Križevski pa svoje figure diferencira prav na tem temelju. Na drugi strani pa sem tudi vprašanje odzvoke prostora razreševal z mislijo na specifično gledališča Vahtangova. Hudočestveni teater bi najbrž želel igrati »Glembajev« v treh strogo in mimoceno izdelanih interierih. Skupaj z vahtangovskim scenografom, Josifom Sumbatašvilijem sem se odločil za vrtiljovo prizorišče.

To odpira anatomijo Glembajevih in glembajevstva široke uprizoritvene možnosti. Prav tako se odpirajo nove možnosti v razreševanju uvodne množične scene ...»

V Moskvi bo Leona igral narodni umetnik RSFSR Jurij Jakovlev, ki ga naše občinstvo pozna iz filma

cijski blok, v tretjem pa porodni in oddelek za porodnice, v pritličju pa poliklinika. Drugo fazo naj bi končali oktobra 1977.

Tako bo prehojen glavni del poti do nove bolnišnice. Mimogrede nekaj števil: dolga je 100, visoka 45 m, vse njene površine merijo 22.000 kv. m, veljala pa bi 22 milijard S din, če cene po letošnjem januarju ne bi rasle; vemo pa, da so!

Glavna breme nosijo občani

Pot, katere začetek sega v leto 1964, ko so začeli graditi. Čez dve leti so morali odnehati, ker ni bilo denarja. Splet so začeli graditi leta 1971.

Treba je povedati da so finančno breme I. faze ob 20 odstotni udeležbi republike nosili predvsem občani novogoriške, ajdovske in tolminske občine. To breme zanje ni bilo lahko.

In kako bo s financiranjem druge faze? Skoraj vse (96 odstotkov) delovne organizacije v omenjenih treh občinah so podpisale dogovor, da bodo dajale v sklad 0,80 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Pričakujejo pa tudi vsaj takšno udeležbo republiškega solidarnostnega sklada kot doslej in pa — premostitveni kredit.

Zdaj nihče več ne dvomi, da bodo barake, v katerih zdaj ljudje čakajo na zdravje, lahko podrli.

VOJKO ČERNELC

Menjava z Madžarsko: 200 milijonov dolarjev

BEOGRAD, 14. nov. (Tanjug) — Vrednost menjave blaga in storitev med Jugoslavijo in Madžarsko bo po oceni jugoslovanskih gospodarstvenikov letos presegla 200 milijonov dolarjev. Jugoslovanski izvoz je v 9 mesecih dosegel vrednost skoraj 70 milijonov dolarjev, uvoz pa 83 milijonov. V primerjavi z lanskimi rezultati se je izvoz povečal za 81, uvoz pa za 96 odstotkov. Več kot 80 odst. menjave pride na surovine in reprodukcijski material.

Dosežki držav v razvoju

Posebna razstava v okviru 42. kmetijskega sejma v N. Sadu

NOVI SAD, 14. novembra (Tanjug) — Jugoslavija bo organizator posebne razstave dosežkov držav v razvoju, ki jo bodo priredili v okviru 42. mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu maja prihodnje leto. To so sporočili na seji organizacijskega odbora za pripravo te gospodarske prireditve, na kateri bodo — kot pričakujejo — sodelovali predstavniki iz več kot 20 držav Azije, Afrike in Latinske Amerike.

Na tem sejnju bodo priredili tudi razstavo »Jugoslovansko gospodarstvo v državah v razvoju«, na kateri bodo prikazali možnosti jugoslovanskega gospodarstva in znanosti pri razvoju kmetijstva in proizvodnje hrane v državah v razvoju.

Nagla rast v menjavi s ČSSR

Letos bo dosegla 600 milijonov dolarjev, 70 milijonov več kot lani

PRAGA, 14. nov. (Tanjug) — Predstavništvo Gospodarske zbornice Jugoslavije v Pragi ocenjuje, da bo vrednost jugoslovansko-čehoslovaške blagovne izmenjave, vključno z realizacijo dolgo ročnih aranžmajev, letos dosegla 600 milijonov dolarjev, kar je za okoli 70 milijonov dolarjev več, kot so predvidevali.

Lahko pričakujemo, da se bo prihodnje leto jugoslovansko-čehoslovaška blagovna izmenjava povečala še za najmanj 10 do 12 odstotkov.

Pristojni gospodarstveniki obeh držav so izjavili, da je sedanji srednjeročni program blagovne izmenjave 1971 do 1975 že uresničen, zato se bodo prihodnje leto lotili uresničevanja naslednjega srednjeročnega programa, ki središče velja za leta 1976 do 1980.

Racinova srečanja

TITOV VELES — V rojstnem mestu začetnika sodobne makedonske literature, pesnika Koče Racinova so v torek za čela XI. Racinova srečanja piscev in literarnih zgodovinarjev. Prvi dan je bilo po slovesnosti pri spomeniku Koče Racinova na dvorišču gimnazije, imenovane po pesniku, še nekaj kulturnih manifestacij. V spominskem muzeju Koče Racinova so odprli skupno razstavo likovnih umetnikov Titovega Velesa, zvečer pa so izvajali recital »Sončna kolona«, v katerem so bile zastopane revolucionarne pesmi desetih makedonskih pesnikov. Osrednji dogodek teh srečanj pa bo simpozij, na katerem bo dvajset pisateljev in znanstvenih delavcev razpravljalo o sodobni literarni kritiki in marksizmu ter o ustvarjanju in revolucionarnem življenju Koče Racinova. V okviru slovesnosti so tudi pionirska Racinova srečanja, v katerih sodelujejo pionirji iz petnajstih jugoslovanskih mest.

Židji Dina Radojevića in pa Držićevega »Skopuha« v režiji Koste Spaića.

Do gostovanja je prišlo v okviru kulturne izmenjave med Sovjetsko zvezo in našo državo, in kot tako ima visok rang reprezentativnega nastopa zagrebških igralcev v imenu svojega mesta in svoje republike, kakor tudi v imenu svoje države. Zagrebčani imajo na voljo oder »Malega teatra Moskva«, kjer sta doslej gostovala samo Jean Vilar in Jean-Louis Barrault s svojima skupinama. V Leningradu pa bodo nastopali na odru »Doma kulture Kirova«. Direktor Dramskega kazališča Gavella, igralec Krešimir Zidarić, je v tej zvezi dejal, da je to velika čast, še posebej, ker nas v Moskvi pričakujejo z velikim zanimanjem, na gostovanje pa tudi odhajamo v času, ko

tečejo proslave velike oktobrske revolucije, tik pred našim državnim praznikom pa tudi v času, ko proslavljajo obletnico ustanovitve »Malega teatra Moskva«; in da bi vsi ti jubileji in vse te proslave bile zaokrožene, bomo tudi mi v Moskvi uprizorili stoto ponovitve Križevskega Kraljevca.

Ni naključje, da je bilo za tako izjemno gostovanje izbrano prav »Kraljevca« — to na pred občinstvom, ki je zelo dobro informirano o teatru in ki so njegova merila za ocenjevanje gledaliških predstav zelo rigorozna. Predvsem je »Kraljevca« najboljša predstava gledališča »Gavella«, o čemer pričajo priznanja občinstva in kritike v mnogih mestih Jugoslavije pa tudi pohvale, ki jih je bila predstava deležna na gostovanjih na Poljskem, Madžarskem, v Italiji in Franciji.

Na kratko

»Gozd izvidnikov« na tisoč hektarjih

SKOPJE, 14. nov. (Tanjug) — Okrog 500 izvidnikov iz vse Makedonije bo šlo v soboto na golčave okrog jezera Mladost pri Titovem Velesu in tam posadilo prve sadike bodočega gozda na površini 1000 hektarov. Gozd se bo imenoval »Gozd izvidnikov«. Akcija naj bi trajala vse leto, poleg tega pa bodo dvakrat letno, v katerih spomadi, organizirali množične akcije, v katerih naj bi poleg izvidnikov Makedonije sodelovali tudi izvidniki in člani drugih mladinskih organizacij iz vse države. Računajo, da bodo ta predel pogostili najkasneje v petih letih.

110-letnica združništva v Hrvatski

KORČULA, 14. nov. (Tanjug) — V mestu Korčuli bo 12. in 13. decembra proslava 110-letnice združništva v Hrvatski. Korčulo so izbrali za kraj proslave zato, ker je bila v tem mestu leta 1864 ustanovljena prva združna ustanova v Hrvatski. Ob tem jubileju bodo izdali plakete za tiste, ki so se izkazali s svojim teoretičnim in praktičnim delom v združništvu, kakor tudi spominski knjigo, posvečeno združništvu delovanja v Hrvatski. Na jubilejni zborovanju bo govoril predsednik odbora za proslavo dr. Slavko Komar.

Rekorden promet Jugolinije

Reka, 14. nov. (Tanjug) — Centralni delavski svet Jugolinije iz Reke je v oceni devetmesečnega poslovanja ugotovil, da bo imelo ladjeve Jugolinije letos rekorden promet, kljub številnim neugodnim razmeram na svetovnem trgu, ki vplivajo na njeno poslovanje. Za omenjenih devet mesecev je bila njegova poslovanja, menijo pa, da rezultati ne bodo bistveno slabši od rezultata v prvem polletju. Ladjeve Jugolinije, ki šteje 57 ladij z nosilnostjo 680.000 ton, je v prvih šestih mesecih ustvarilo s prevozom vrednost 846 milijonov dinarjev ali 52 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta.

»Glembajev« režira Miroslav Belović

Zaradi drugega stika med Miroslavom Križevskim in moskovskim gledališčem v tem času se je tri dni mudil v Zagrebu režiser jugoslovanskega dramskega gledališča iz Beograda, Miroslav Belović, ki v gledališču Vahtangov postavlja na oder »Gospodo Glembajev«. Vaje so že v teku, premierno pa so napovedali za 5. januar prihodnjega leta. Belović je med svojim obiskom v Zagrebu avtorju obrazložil konceptualno uprizoritve pa tudi nekatere spremembe v besedilu — ki so v resnici malenkostne in ki jih je režiser opravil v dramaturškem pogledu.

S tem v zvezi sem se s teh dnevi pogovarjal z režiserjem moskovske uprizoritve in tudi z avtorjem drame o Glembajevih.

Krleža dvakrat v Moskvi

Gostovanje Dramskega kazališča »Gavella« iz Zagreba v Sovjetski zvezi — Moskovski teater Vahtangova bo januarja uprizoril »Gospodo Glembajev«

V zagrebškem kulturnem in še zlasti gledališkem življenju se v teh dneh največkrat s posebnim poudarkom govori o prehoji Miroslava Krleže na moskovsko in najbolj ugledna sovjetska gledališka prizorišča.

V tem pogledu je prvi dogodek neposredno povezan z Zagrebom, drugi z beograjskim režiserjem Miroslavom Belovićem.

Pred dvema dnevnoma je s posebnim letalom odpotoval v Moskvo celoten igralski in tehniški ansambl gledališča »Gavella«. V Sovjetsko zvezo ga je povabil »Gospodo Glembajev« v posredniškem aranžmaju zagrebške Koncertne direktije. Prvo gostovanje izvršnega zagrebškega gledališča v Moskvi in Leningradu bo trajalo petnajst dni. V obeh mestih bodo zagrebški gledališčniki uprizorili dramo »Kraljevca« Miroslava Krleže v režiji

Do gostovanja je prišlo v okviru kulturne izmenjave med Sovjetsko zvezo in našo državo, in kot tako ima visok rang reprezentativnega nastopa zagrebških igralcev v imenu svojega mesta in svoje republike, kakor tudi v imenu svoje države. Zagrebčani imajo na voljo oder »Malega teatra Moskva«, kjer sta doslej gostovala samo Jean Vilar in Jean-Louis Barrault s svojima skupinama. V Leningradu pa bodo nastopali na odru »Doma kulture Kirova«. Direktor Dramskega kazališča Gavella, igralec Krešimir Zidarić, je v tej zvezi dejal, da je to velika čast, še posebej, ker nas v Moskvi pričakujejo z velikim zanimanjem, na gostovanje pa tudi odhajamo v času, ko

tečejo proslave velike oktobrske revolucije, tik pred našim državnim praznikom pa tudi v času, ko proslavljajo obletnico ustanovitve »Malega teatra Moskva«; in da bi vsi ti jubileji in vse te proslave bile zaokrožene, bomo tudi mi v Moskvi uprizorili stoto ponovitve Križevskega Kraljevca.

Ni naključje, da je bilo za tako izjemno gostovanje izbrano prav »Kraljevca« — to na pred občinstvom, ki je zelo dobro informirano o teatru in ki so njegova merila za ocenjevanje gledaliških predstav zelo rigorozna. Predvsem je »Kraljevca« najboljša predstava gledališča »Gavella«, o čemer pričajo priznanja občinstva in kritike v mnogih mestih Jugoslavije pa tudi pohvale, ki jih je bila predstava deležna na gostovanjih na Poljskem, Madžarskem, v Italiji in Franciji.

Belović mi je povedal, da bo uvod v predstavo predstavljal celotno obdobje poslovanja ugotovil, da bo imelo ladjeve Jugolinije letos rekorden promet, kljub številnim neugodnim razmeram na svetovnem trgu, ki vplivajo na njeno poslovanje. Za omenjenih devet mesecev je bila njegova poslovanja, menijo pa, da rezultati ne bodo bistveno slabši od rezultata v prvem polletju. Ladjeve Jugolinije, ki šteje 57 ladij z nosilnostjo 680.000 ton, je v prvih šestih mesecih ustvarilo s prevozom vrednost 846 milijonov dinarjev ali 52 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta.

Reka, 14. nov. (Tanjug) — Centralni delavski svet Jugolinije iz Reke je v oceni devetmesečnega poslovanja ugotovil, da bo imelo ladjeve Jugolinije letos rekorden promet, kljub številnim neugodnim razmeram na svetovnem trgu, ki vplivajo na njeno poslovanje. Za omenjenih devet mesecev je bila njegova poslovanja, menijo pa, da rezultati ne bodo bistveno slabši od rezultata v prvem polletju. Ladjeve Jugolinije, ki šteje 57 ladij z nosilnostjo 680.000 ton, je v prvih šestih mesecih ustvarilo s prevozom vrednost 846 milijonov dinarjev ali 52 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta.

Rekorden promet Jugolinije

Reka, 14. nov. (Tanjug) — Centralni delavski svet Jugolinije iz Reke je v oceni devetmesečnega poslovanja ugotovil, da bo imelo ladjeve Jugolinije letos rekorden promet, kljub številnim neugodnim razmeram na svetovnem trgu, ki vplivajo na njeno poslovanje. Za omenjenih devet mesecev je

NOGOMET

PRED TEKMO Z NIZOZEMSKO

Sklicali so igralce obeh reprezentanc

V moštvu «azzurrov» ima največ svojih predstavnikov Juventus

RIM, 15. — Tiskovni urad italijanske nogometne zveze je sporočil, da so sklicali 16 igralcev iz italijanske državnice A reprezentance, ki se bo 20. t.m. v Rotterdamu pomerila z nizozemsko v okviru tekmovalnega evropskega pokala.

Sklicani so bili ti igralci: Enrico Albertosi (Milan), Pietro Anastasi (Juventus), Giancarlo Antognoni (Fiorentina), Roberto Boninsega (Inter), Giorgio Braglia (Napoli), Franco Causio (Juventus), Vincenzo Guerini (Fiorentina), Antonio Juliano (Napoli), Luigi Martini (Lazio), Francesco Morini (Juventus), Andrea Orlandini (Napoli), Luciano Re Cecconi (Lazio), Francesco Rocca (Roma), Moreno Roggi (Fiorentina), Luciano Zecchini (Milan), Dino Zoff (Juventus).

Največ igralcev bo torej prispeval Juventus (štiri), Fiorentina in Napoli po tri, dva sta od Milana in Lazia, po eden pa od Rome in Interja.

Vsi ti igralci se bodo morali zbrati najkasneje do jutri zvečer v Firenco, od koder bodo v ponedeljek, 18. t.m. ob 14. uri odpotovali z letalom v Rotterdam.

Poleg članov A reprezentance so sklicali tudi igralce, ki bodo v okviru tekmovalnega reprezentancnega und 23 igrali 19. t.m. z enako nizozemsko ekipo. V tem moštvu bodo igrali naslednji italijanski igralci:

Ezio Bertuzzo (Brescia), Loris Boni (Sampdoria), Sergio Buso (Bologna), Massimo Cacciatori (Sampdoria), Egidio Calloni (Milan), Domenico Caso (Fiorentina), Vincenzo D'Amico (Lazio), Mauro Della Martira (Fiorentina), Salvatore Garritano (Ternana), Claudio Gentile (Juventus), Fausto Insevlini (Foggia), Aldo Maldera (Milan), Lionello Massimelli (Bologna), Franco Pecchini (Roma), Eraldo Pecci (Bologna), Gaetano Scirea (Juventus).

POLET JE V TEH DNEH IZPOLNIL ŠE ENO OBVEZO

Openci so asfaltirali dvorišče pred svojim Prosvetnim domom

Podjetni openski športniki (ob pomoči vaščanov) dokončujejo tudi svoje rekreacijsko središče - V načrtu imajo tudi novo kotalarsko ploščo

Openski Polet je te dni uresničil še eno obvezo, ki so jo domači športniki prevzeli na predzadnjem obnem zboru. Takrat so se namreč obvezali, da bodo okoli igrišča v Prosvetnem domu na Opčinah uredili tribuno (kar je bilo storjeno letos spomladi) in da bodo asfaltirali dvorišče, ki je bilo povsem razravnano in polno luknj. Sprejeta obveza je bila sedaj uresničena, ko so delavci nekega goriskega podjetja dvorišče Prosvetnega doma na novo asfaltirali, tako da je sedaj ne samo lepše in prijetnejše, temveč predvsem bolj čisto, saj ni več blata in prahu, pa tudi voda ne povzroča več toliko mlak kot poprej.

Ta dela so Polet veljala sicer nekaj milijonov lir, vendar so bila nujno potrebna. Sedaj, ko je dvorišče asfaltirano, je celotni kompleks Prosvetnega doma na Opčinah urejen: prosvetno društvo «Tabor» je poskrbelo za ureditev dvorišča in stavbe, Polet pa za dvorišče. Okolje je mnogo prijetnejše,

kar bo še posebno prišlo do izraza na spomlad in poleti, ko se na dvorišču Prosvetnega doma zvrstijo številne prireditve.

Polet ima trenutno v delu še izgradnjo rekreacijskega središča, ki se pripravlja na prostoru nekdanjega Mladinskega krožka v Konkoljski ulici. Tu so domačini v glavnem s prostovoljnimi delovi uredili novo dvostopenjsko balinarsko igrišče, ki bo — kot vse kaže — kmalu popolnoma nared, obnovili so že porušeno barako in na spomlad bi moralo novo družabno središče zaživeti. Res je, da bo treba na tem prostoru še marsikaj urediti, toda pri Poletu so prepričani, da se bodo domačini še naprej odzvali prošnjam za prostovoljno delo, saj bo središče namenjeno predvsem odraslim ljudem, ki se bodo tu lahko shajali v prijetnem okolju, domači družini in ne nazadnje ob kozarko dobre kاپljice.

Končno ima Polet v načrtu še izgradnjo nove kotalarske ploščice, o čemer se govori že več kot leto dni. Zal, je burokracija taka, da še sedaj niso v posesti najemne pogodbe za zemljišče, vendar upajo, da bo to vprašanje rešeno v kratkem. Takrat pa se bodo delala takoj začela in takrat se bo sprožila tudi akcija nabiranja prostovoljnih prispevkov, saj bo šlo spet za milijone. Toda če upoštevamo uspehe, ki jih dosega Polet, tedaj bo tudi ta akcija upravičena in bo prav gotovo naletela na razumevanje domačinov.

LONDON, 15. — Avstralijske predlagala Juž. Afrike, naj bi tehiški reprezentanti obeh delov opravili «demonstrativni» finale tekmovalnega za «Daviso» pokal. Južnoafričani tega predloga niso sprejeli.

CHICAGO, 15. — Svetovni prvak težke boksarske kategorije Cassius Clay se bo 22. novembra vrnil v Zaire, vendar kot turist.

TOTO

1. — prvi	1 2
2. — drugi	2 1
3. — prvi	1
4. — prvi	X 1
5. — prvi	1 1 1
6. — prvi	1 2 X
7. — prvi	1
8. — prvi	X

Toto

Alessandria - Novara	1
Atalanta - Arezzo	1
Brindisi - Perugia	X
Catanzaro - Avellino	1
Foggia - Spal	1 X 2
Genoa - Como	1 X 2
Palermo - Parma	1 X
Pescara - Sambenedetti	X 2
Reggina - Brescia	1
Verona - Taranto	1
Venezia - Piacenza	1 X
Bari - Catania	X
Benevento - Messina	X 2

V PRVENSTVU MLADINK

ODBOJKA

Drevi za Breg poslovilni nastop

Jutri bodo nastopile tudi Kontovele

Izločnici del odbojkarstva prvenstva mladink se bliža h koncu. Samo tekmovalen se je precej zahteval, ker FARIT in Julia ne razvlekata z lastno telovadnico in takoj ni bilo mogoče odigrati vseh tekem.

Zastopnice Brega bodo drevo opravile še poslovilni nastop v telovadnici Morpurgo s šeststerko Julie. Za Brežanke bo ta tekma le gola formalnost, saj je Julia letos slabši nasprotnik in je zadnja na lestevici. To je obenem tudi zadnja tekma v skupini A, kjer je končni zmagovalac nabrežinski Sokol.

V skupini B pa sta preostali še

dve tekmi Bora - FARIT in Kontovele - FARIT. Nastop Kontovele bo na sporedu jutri dopoldne, v telovadnici liceja Petrarca, v Ul. Rossetti. Tudi v tem srečanju so favoriti slovenske igralke.

BEZBOL

ST. PETERSBURG, 15. — Na svetovnem bezbolnem prvenstvu je v otvoritveni tekmi Kanada premagala Italijo s 7:2.

Se dva druga izida: Taiwan — Portoriko 6:0, Nikaragua — Juž. Afrika 11:2

Janko Perat

UMIRAJOČI ČAS

27.

«Rad bi se pridružil partizanom, zato se želim pogovoriti z enim tvojih starešin.» sem odgovoril.

«Kaj si Jugoslovan?»

«Da, Jugoslovan sem. V angleški vojski služim.»

«Da nisi kakšen kraljevec?» je posumil stražar.

«Ne, nisem.» sem dejal in pri tem pomislil, kako je prav, da ne nosim zelene baretke, pred katero me je svari Tone. Namesto nje sem imel navadno kapo angleških vojakov. To je dobro, sem pomislil. Potem sem pojasnil: «Britanski vojski pripadam, vendar bi se rad pridružil vam, ker čutim, da je moje mesto med vami.»

«Dobro, tovariš,» je rekel stražar. Nato je nekaj naročil nekemu Djuri. Ta je odšel na palubo in se kmalu vrnil z visokim, suhim vojakom. Bil je brez oznak. Po obleki in po njegovem vedenju pa sem sklepal, da je najbrž eden od njihovih starešin. Ko se je nama približal, mu je stražar poravnal:

«Tovariš komisar, tale angleški vojak govori po naše in pravi, da bi rad v partizane. Želi se pogovoriti.»

«Dobro!» Komisar je odslavljal vojaka, ki se je spet umaknil v senco, sam pa se je obrnil k meni:

«Kaj želite,» me je vprašal nič kaj prijazno.

Povedal sem mu, da želim k partizanom, da se poznam s komisarjem Tonetom, ki mi je v Kairu dal priporočilno pismo in da sem čisto po naključju naletel na partizansko ladjo. Rad bi vedel, kaj naj se zgodi, da uredim, kar je potrebno za pristop k partizanom.

«Pokaži pismo!», je rekel komisar nekoliko prijazneje. Zdal me je tikel in to sem imel za dobro znamenje. Izročil sem mu pismo. Ogledoval si ga je od strani, ne da bi ga odprl, potem pa mi ga je vrnil.

«Zakaj pa hočeš v narodnoosvobodilno vojsko?»

«Zato, ker sem Jugoslovan. Slovenec sem.»

«Dobro. Samo da nisi kakšen neobdajateba kraljevec? Sicer pa to ni moja stvar. Boš že razložil tam, kjer je treba. Jutri zjutraj ob osmih moram na poveljstvo baze. Če se medtem ne boš premislil in boš jutri pred osmo tu, bova šla skupaj.»

Pozdravila sva se in se ločila.

Vračal sem se skozi mesto nepomirjen, vendar odločen. Drevesa v dvoredu so se mi v tej medli svetlobi zdeli nestvarna, podobna pošastim sencam negotovosti.

Ko sem prišel v taborišče, me je obšla nepremagljiva želja, da bi pil. Toda vojaška kantina je bila že zaprta, nazaj v mesto pa se mi ni ljubilo. Odpravil sem se spat. Bal sem se, da ne bom mogel zaspati, kajti oči sem imel odprte, telu in misli budne, vendar je spanec kljub temu kmalu prišel. Bil sem vojak. Vojak pa spi kjerkoli, v kakršnemkoli položaju, sede, stoje in celo pri hoji, tudi v družbi mirlicev. Da le spi, vseeno kje.

Naslednji dan sem se pred osmo zjutraj čakal komisarja. Jutri je bilo mrzlo in vlažno. Dan je le s težavo premagoval noč. V medli svetlobi sem se moral docela približati ladji, da sem lahko razbral njeno ime. Bila je ladja «Bakara».

V OKVIRU TEČAJEV TRŽAŠKEGA SPD

Mladi smučarji sredi priprav za novo sezono

Slovensko planinsko društvo Trst vneto uresničuje svoj načrt predsezonskih priprav svojih smučarjev. Na novo smučarsko sezono se zlasti vneto pripravljajo najmlajši. Prvi in drugi smučarski razred vadita v teh dneh v telovadnici, tretji razred, v katerem so otroci stari 7 ali 8 let, pa se udeležuje tudi suhega treninga na prostem.

Ta skupina, v kateri je trenutno enajst tečajnikov, je opravila doslej že dva suha treninga, tretji pa bo na vrsti jutri, na travniku pri igrišču Zarje v Bazovici. Začel se bo ob 10.15. Organizatorji vadbe opozarjajo otroke, da morajo priti s seboj tudi smučarsko opremo.

Ko bodo mladi tečajniki zaključili svoj trening «na suhem» bodo ob nedeljah začeli zahajati na Neveško sedlo, kjer bodo pod vodstvom svojih smučarskih vadiateljev osvajali «pravo» smučarsko znanje.

(Na sliki: mladi tečajniki med suhim treningom v Bazovici.)

NOGOMET

NAŠE EKIPE PRED JUTRIŠNIMI NASTOPI

DOMAČI ŠPORT

V 2. AL le Primorje na domačem igrišču Za naše enajsterice bo to kolo težko

V 3. AL pa bi morala naša moštva po predvidevanjih kar krepko obrati svoje nasprotnike

2. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali osmo kolo, v katerem igra od naših enajsteric le Primorje pred domačim občinstvom. Zato bo predvidoma nedeljski zavrtljaj precej naporen za vse naše ekipe.

Zarja bo šla v goste k Portuale, ki igra domače tekme v Bazovici. Bazovci so v tem začetnem delu prvenstva s prikazano igro povsem zadovoljili, čeprav izidi večkrat niso odražali stanja na igrišču. «Rdeče-beli» so letos zmagovali enkrat in to v gosteh pri Isonzu, kjer so zabili kar tri gole.

V Bazovici pa se napadalcu Zarje niso posebno izkazali. Dosegli so le en sam gol in to v prvem kolu proti Costalungi. Nedeljski nasprotnik Zarje, Portuale, trenutno deli skupaj s Sagradom in Edero prvo mesto na lestvici. Poleg tega se lahko Portuale ponaša tudi s tem, da ni njen vratar Nardin v šestih odigranih tekmah še dobil gola. Iz tega je razvidno, da se v Bazovici obeta napet dvoboj, v katerem Zar-

ja računa na točko, čeprav tudi Nardin namerava zvišati svoj rekord. Točko pa se lahko dobi tudi z belim izidom.

Primorje bo sprejelo v goste Flaminio, ki se bo predstavil na Proseku brez trenerja - nogometaša Pellegrinija (diskvalificiran). To je za goste velika izguba, saj je Pellegrini eden od ključnih nogometašev ekipe. V nedeljo Primorje prav gotovo ne sme razočarati svojih navijačev. «Rdeče - rumeni» morajo startati na zmago, kajti vsak drugi izid bi nekoliko razburil tabor Primorja. S tem nečemo reči, da bo naloga lahka, saj tudi Flaminio po dveh zaporednih porazih ne bo pustil.

Juventina bo igrala v Nabrežini proti ekipi Duina, ki na domačem igrišču ni zmagovala. To govori v korist Standerčev, ki morajo biti nekoliko bolj pežljivi v zaključnem delu tekem in predvsem se morajo zavedati, da nogometne tekme trajajo 90 minut, Juventina si je namreč od sedaj v zadnjih petih

minutah igre zapravila že tri točke (S. Anna, Campanelle, Costalunga). V Nabrežini Standerčji proti koncu ne smejo popustiti, če se hočejo vrniti domov s točko v žepu.

Vesna bo gost Isonza, ki je prejšnjo nedeljo s pičlim izidom klonil Sagradu. Zato bodo fantje iz S. Pier d'Isonzo iskali takojšnjo rehabilitacijo. Gostovanje Križanov bo naporno. Pozabiti ne smemo, da je Isonzo že klonil na domačem igrišču in to proti Zarji. Vesna je trenutno v formi, zato je povsem razumljivo, da navijači računajo, da bodo «plavi» v S. Pieru odnesli vsaj točko.

V ostalih tekmah predvidevamo zmago S. Anne nad Libertasom, remi Costalunge v dvoboju z Giarrizolami, zmago Sagrada nad Campanellami in delitev točk med Edero in Stockom.

3. AMATERSKA LIGA

Na Goriškem bo enajsterica Sovodenj pred domačim občinstvom iskala proti Falcu letošnjo prvo zmago. Če upoštevamo, da gostje že tri nedelje niso zmagovali, mislimo, da imajo tokrat Sovodenjci vse pogoje, da iztržijo celoten izkupiček.

V taboru Mladosti ni problemov za nedeljsko tekmo s Torriano B. Končni izid tega srečanja ne pride v poštev za lestvico, zato bo za Doberdobe to le dober trening.

Na Tržaškem bo Union imel v gosteh žilavo Aurisino, ki letos tekmuje za končno zmago. Usoda Uniona bi morala biti že zapečaten, vendar Aurisina v zadnjih nastopih ni povsem zadovoljila in to daje nekoliko upanja Podlajncem.

Brežani bodo šli v goste k Esperii SA, ki je trenutno na dnu lestvice brez točk. Brežani pa so se prav prejšnjo nedeljo povzpeli na prvo mesto, kar v začetku prvenstva prav gotovo ni bilo predvideno. Upoštevajoč dober trenutek plavih, mislimo da bodo odnesli obe točki.

Olimpija proti Sampvitu ne bi smela imeti problemov. Trener Veronella je vseeno pozval svoje igralce, da na igrišču ne smejo podcenjevati nasprotnika in če bodo izšli v daljavo od sebe, Olimpija zmaga ne bi smela uiti.

Primorci se v nedeljo maščevali za poraz, ki ga je doživel v De Macorijem. Gost Primorca bo šibka ekipa Pellicana, ki je v štirih tekmah dobila kar 15 golov. Torej, uspešna nedelja za napadalec Primorca?

Gaja, edina od naših ekip, ki ni doživela poraza, bo gost Barcole. V tej tekmi je cilj Gaje (oziroma «kraškega Ajaxa», kot ji mnogi pravijo), obraditi nepremagljivost, kar pomeni, da bi se varovanci Kozine zadovoljili tudi z remijem.

B. R.

KOLESARSTVO

TUDI V NOVI GORICI

«Vsi na kolo za zdravo telo»

Prireditve bo v nedeljo - Izzebrali bodo 28 nagrad

Tudi Novogoričani so se vključili v vseslovensko akcijo, ki poteka pod geslom «Vsi na kolo za zdravo telo». Ta akcija spodbuja ljudi k zdravemu načinu življenja. Ljudje so namreč že skoraj pozabili, da je bilo kolo običajno prevozno sredstvo in se ne zavedajo, da je kolesarjenje ena od najprimernejših športno-rekreacijskih aktivnosti.

Čeprav nekoliko pozno pa je ta hvaljevredna akcija le stekla. Odboj za športno rekreacijo pri temeljni telesnokulturni skupnosti Nova Gorica si je letošnjo akcijo zamislili nekoliko drugače kot drugod. Da bi približali akcijo vsem občanom je organiziral kolesarjenje, ki bo to nedeljo (ob 10. uri) kar na šestih progah:

«Prva proga poteka iz Čepovana v Puštal, spet v Čepovano do Vrat in nazaj. Na drugi progi, bodo kolesarji vozili od Kanala skozi Anhovo do Plavi in nazaj.

Briči bodo na progi «tri» vozili na relaciji Dobrovo, Šmartno, Kozana, Vipolže, Dobrovo.

Največ kolesarjev bo na progi, ki bo vodila iz Nove Gorice v Šempet-

ter, Vrtojbo, Bilje, Bukovico, Volčjo Drago in spet v Novo Gorico.

Vipavci bodo vozili na progi Brank, Dornberk, Prvačina in nazaj, nečtem ko bodo Šempaspi vozili v Novo Gorico in nazaj.

Med udeležence bo organizator izrekal 28 praktičnih nagrad, od katerih naj omenimo le 3 pony kolesa.

V Novi Gorici so prepričani, da bo že prva akcija uspešna in se bodo podobnih akcij v prihodnje udeležili tudi tisti, ki bi se tovarat radi šli pa jih je bilo nekoliko sram...

E. Hvalica

NOGOMET

MONTECARLO, 15. — Na evropskem mladinskem nogometnem prvenstvu je Francija premagala Poljsko s 6:0. Jugoslavija pa Češkoslovaško s 5:1.

Na tem tekmovalju so poskusno uveljavili novo pravilo, s katerim za deset minut (podobno kot pri hokeju na ledu) odstranijo z igrišča nogometaša, ki stori določen prekršek.

DANES

Sobota, 16. novembra 1974

NOGOMET

ZAČETNIKI

15.30 v Standrežu

Juventina — Audax

15.00 v Doberdobu

Mladost — Monfalcone

KOŠARKA

NARAJAJNIKI

18.00 v Trstu, Ul. Caravaggio

Bor — Lloyd

ODBOJKA

MLADINKE

20.00 v Trstu (Morpurgo)

Julia — Breg

JUTRI

Nedelja, 17. novembra 1974

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Bazovici

Portuale — Zarja

14.30 na Proseku

Primorje — Flaminio

14.30 v Nabrežini

Duino — Juventina

14.30 v Št. Petru ob Soči

Isonzo — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Gradišču

Torriana B — Mladost

14.30 v Standrežu

Sovodnje — Falco

9.45 v Trstu, stadion «1. maj»

Union — Aurisina

12.30 na Padričah

Esperia SA — Breg

10.45 na Padričah

Sampvito — Olimpija

14.30 na Padričah

Primorac — Pellicana

10.30 na Proseku

Barcola — Gaja

MLADINCI

12.45 na Proseku

Primorje — Libertas TS

NARAJAJNIKI

9.00 v Križu

Vesna — Cremcaffè

9.00 na Proseku

Primorje — S. Giovanni

8.30 v Trstu, stadion «1. maj»

Union — Libertas TS

9.00 v Dolini

Breg — Montfauze

10.00 v Št. Petru ob Soči

Staranzano — Mladost

ZAČETNIKI

11.15 v Miljah

Muggesana — Breg

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

9.00 v Trstu, Ul. della Valle

Bor — Libertas Barkovlje

NARAJAJNIKI

10.30 na Kontovelu

Kontovel — Polet

ODBOJKA

MLADINKE

11.00 v Trstu, Ul. Rossetti

(Petrarca)

FARIT — Kontovel

SAH

ZOPET REMI

MOSKVA, 15

V OKVIRU PREISKAVE O BORGHESEJEVEM «GOLPEJU»

Še štirje zaporni nalogi za fašistične prevratnike

Kaže, da so obtoženci, katerih imena niso znana, kupili orožje za zarotnike

RIM, 15. — Rimski preiskovalni sodnik dr. Filippo Fiore, ki vodi preiskavo o Borghesejevem poskusu državnega udara, je danes zaslusal v zaporu Benita Guadagnia, rimskega gradbenika, ki je bil eden od pribočnikov «črnega princa». Guadagni, ki ni nikdar zanimal svojih stikov z Borghesejem, se brani, da bivši poveljnik zloglasne «X MAS» ni nikoli rovaril proti republiki.

Preden je bil aretiran je Guadagni v intervjuju s časnikarjem nekega rimskega tednika poudaril, da je izstopil iz Borghesejeve organizacije «Fronte nazionale», ko je dejansko vodstvo prevzel Remo Orlandini, ki je vsilil veliko osterlo politično linijo. Kot je znano je rimski gradbenik Orlandini pobegnil v Švico preden ga je dosegla roka pravice. Na njegovih izjavah, ki sta jih dva častnika SID posnela na magnetofonski trak, je delno osnovana preiskava in rekonstrukcija propadlega «golpeja». Kot je znano se je Borghese odpovedal udaru, ko so zarotniki že zasedli

radijski center notranjega ministrstva in s tem onemogočili vsako radijsko zvezo med Rimom in prefekturami.

V rimskih sodnih krogih se je izvedelo, da je poleg večeršnjih dr. Fiore danes izdal še štiri zaporne naloge. Ti naj bi zadevali dogodek, ki se je pripetil v Milanu, ko so obtoženci, katerih ime ni znano, nakupili po nalogu nekega pokojnega voditelja «Fronte nazionale» deset pušk. O nakupu orožja naj bi govoril sodniku Torquato Nicolì, potrjevali pa naj bi ga tudi dokazi, ki jih je pred nedavnim odkril sodnik Imposimato.

Po drugi strani kaže, da je javni tožilec dr. Vitalone zahteval od sodnika še tri zaporne naloge. Dva naj bi zadevala osebi, ki sta že zaprti, tretji pa naj bi bil za častnika karabinjerjev. Jasno je, da tudi teh imen ni bilo mogoče izvedeti.

Rimski sodniki tudi nadaljujejo preiskavo kljub sporu o pristojnosti, ki so ga sprožili včeraj z vložbo go kasacijskemu sodišču. Kot je

znano zakon določa, da v takih primerih morajo sodniki prekiniti preiskavo z izjemo «mnjnih ukrepov». Verjetno je torej, da so po mnenju preiskovalcev omenjeni zaporni nalogi nujnost. Govori se tudi, da sodniki iščejo kompromis, ki bi omogočil hitro napredovanje preiskave. Ena od možnih rešitev naj bi bila, da bi sodniki sprti pošiljali sodne akte in ukrepe vrhovnemu sodišču, dokler ne bi rešilo spora. Skrb rimskih sodnikov, da s formalnimi triki pospešijo preiskavo preseneča, saj so sami dobro vedeli, da bodo s sporom onesposobili tudi preiskavo. Kaj imajo torej za bregom? Najbolj verjetna je domneva, da skušajo s tem delno popraviti vtis in odgovoriti na reakcije, ki jih je izval njihov večerajšnji sklep. Demokratična javnost se namreč dobro zaveda, kot so pred nedavnim poudarili tudi v dokumentu «demokratskega sodstva», da so «rimski sodniki že več let vpleteni v boje političnih oblastí».

Uradnih reakcij iz Padove in Turina na sklep rimskih kolegov še ni bilo pa tudi jih ni pričakovati, saj so stališča dr. Tamburina in dr. Violanteja znana: za preiskavo sta teritorialno pristojna kot potrjuje zbrano dokazno gradivo in pika. Med današnjim srečanjem s časnikarji je dr. Tamburino poudaril, da v doglednem času verjetno ne bo podpisal drugih zapornih nalogov. Dodal je, da je imel za danes v načrtu pomembno zasliševanje, ki ga je pa moral odložiti, ker se priča ni mogla iz objektivnih razlogov javiti na sodišču. Kdo je priča in o čem naj bi jo zaslusal mladi sodnik ni povedal, kot tudi ni hotel odgovoriti na vprašanje, če gre za vojak ali civilista.

Kar pa zadeva sodni postopek zaradi boga informacij je dr. Tamburino dejal, da je že odkril krivice in sicer na podlagi potrjene prepisa pogovora med njim (sodnikom) in sefom SID Casardijem. Po poročanju tednika «L'Espresso» naj bi krivice bil polkovnik SID Federico Marzollo, sodelavec bivšega šefa obveščevalne službe Micellija, ki je v zaporu, obtožen politične konspiracije.

V pariški akademiji vina so včeraj pokušali letošnjo «zlahtno kapljico». Sodeč po izrazih izvedencev so z vinom kar zadovoljni in jim niti na misel ne pride, da bi lahko pili «bordoski winegates»

IZJAVA PALESTINSKEGA GLASNIKA V NEW YORKU

Skupna palestinska država dolgoročna perspektiva PLO

Izraelska vlada v protinapadu: poraz v OZN krepi konservativne sile - Rabinove grožnje

NEW YORK, 15. — S 75 glasovi proti 23 ter 18 vzdržanimi je generalna skupščina OZN sklenila večeraj zvečer na pobudo predsednika Buteflike, da bo omejila posege vsake delegacije pri obravnavanju palestinskega vprašanja na samo enega. Izraelski delegat, ki je že včeraj govoril, ne bo mogel ponovno posesti v debato danes, kot je sklenil. Izraelski delegat pa bo lahko ponovno spregovoril šele potem, ko bodo vse delegacije povedale svoje mnenje. Že na prejšnjih sejah se je bil izraelski delegat vpisal kot govornik na vsakem zasedanju.

Po glasovanju je glasnik izraelske delegacije protestiral na tiskovni konferenci zaradi tega sklepa. Izraelski delegat Tekoah pa je kritiziral ves potek začetne seje o Palestini. Med drugim je Tekoah izročil predstavnikom tiska pismo, ki ga je poslal generalnemu tajniku Kurtu Waldheimu, v katerem kritizira sklep predsedniške skupščine. Obtožuje ga med drugim, da ni bil nikoli objektivnih glede Izraela in njegovih pravic.

Arafatov govor v generalni skupščini in sploh navzočnost palestinske delegacije na zasedanju OZN sta hudo prizadela Izrael. Katerega vladni organi prehajajo sedaj v napad. Predvsem se pa v Izraelu in tudi drugje po svetu ponavljajo ugibanja o tistem delu Arafatovega govora v katerem je leader PLO govoril o mirnem sožitju med Izraelci, kristjani in Arabci v Palestini. Arafat ni pojasnil, kaj je mislil z izrazom «Palestina»: ali

morda enotno državo, kjer bi skupaj živeli vsi narodi in vse veroizpovedi tega področja v skupni državi, ali pa kakšno drugo politično državno ureditev. Dvome v tej zvezi je pregled glasnik PLO v New Yorku Nabil Saath, ki je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da je ustanovitev laične in demokratične države v Palestini, kjer naj bi skupaj živeli Arabci, Judje in kristjani, dolgoročni cilj PLO ter predpogoji za trajni mir. PLO pa ne predvideva, da bi prišlo do take rešitve v bližnji prihodnosti. Prav tako je glasnik Palestincev izjavil, da ta organizacija ne predvideva za sedaj potrebe, da bi se prodiglasila za začasno vlado v izgnanijem tednu, razpustil delavsko organizacijo in ustanovil državne sindikate, obenem pa je prepovedal kakršnokoli stavko. Delavci so se kljub temu vzdržali dela, ker so njihovi delovni pogoji neznosni. V okviru zatiranja stavkovnega gibanja, je policija v rudarskih krajih aretirala 13 sindikalistov.

Stavka rudarjev v Boliviji

Stavka rudarjev v Boliviji

LA PAZ, 15. — Rudarji šestih podzaviljenih bolivijskih rudniških družb so začeli 43-urno stavko, ki jo je napovedala razpuščena sindikalna centrala. Kot je znano je predsednik Banzer po propadlem poskusu državnega udara v prejšnjem tednu, razpustil delavsko organizacijo in ustanovil državne sindikate, obenem pa je prepovedal kakršnokoli stavko. Delavci so se kljub temu vzdržali dela, ker so njihovi delovni pogoji neznosni. V okviru zatiranja stavkovnega gibanja, je policija v rudarskih krajih aretirala 13 sindikalistov.

Potem ko so ji odvzeli voziško dovoljenje, je 65-letna učiteljica Mary Margaret Goreham iz Toronta sklenila peljati se po mestu s kotalkami

PO POSKUSU ROPA V BANKI V BRIOSCU

Karabinjerji onesposobili nevarno zločinsko tolpo

V mrežo orožnikov so padli bandit, ki je ranjen zbežal iz banke in trije njegovi pajdasi V nedeljo pogreb ubitega karabinjerja

MILAN, 15. — Karabinjerji milanske legije so v pičlih 24 urah zajeli nevarno roparsko tolpo, ki je med drugim včeraj napadla banko v Brioscu. Kot je znano je podvig terjal dve žrtvi: mladega karabinjerja Attilia Lombardija in bandita Micheleja Crisofala. Možje postavbe so v okviru preiskave aretirali štiri bandite, dva padjasha pa so identificirali. Med aretiranimi je tudi Salvatore Cammarata, ki je včeraj vplomil v banko skupaj s Crisofalom in ki je bil ranjen v spopadu z nesrečnim Lombardijem.

Takoj po spopadu so karabinjerji razpredli po vsej Brianzi mrežo izvidnic in cestnih blokov. Obsečna akcija je dala danes ponoči prve rezultate: kmalu po polnoči so možje postavbe aretirali Cammarato, ki se je zatekel v bolnišnico, ker mu je rana hudo krvavela. Od njega so nato pršli do ostalih članov tolpe: njihovi mreži sta usla še dva in sicer šofer, ki je odjedal Cammarato izpred banke in ženska, ki mu je dala za nekaj ur zatečišče. Ker pa so odkrili njuno istovetnost (gre za 48-letnega Gianclara Rivo in za 22-letno Mileno Graziello Nobili) menijo, da se ne bosta mogla dalj časa izmikati roki pravice.

Po aretaciji Cammarate so karabinjerji obnovili ves potek njegovega bega in tako pršli do ostalih članov tolpe. Kaže med drugim, da je karabinjerja Lombardija smrtno ranil prav Cammarata, ki je nato med begom odrgel brzostrelko. Bandit se je kljub hudi rani pri vlekkel da avta, v katerem ga je čakal pajdas s prižiganim motorjem. Avto vrste «alfa romeo 1750» je hitro odbrzel proti Giussanu, kjer je šofer prošil za pomoč neko znanko. Dekle je odjedalo ranjenega bandita k «bolničarki». Ta je razkužila Cammarati rane, a ker ni mogla ustaviti krvavitve, ga je odjedala v bolnišnico, kjer so ga aretirali. Karabinjerji v civilu so namreč stražili pred vsemi bolnišnicami v Brianzi, ker so predvideli, da bi lahko zaprosil za zdravniško pomoč.

Med preiskavo so se možje postavbe spopadli s 27-letnim Michelangelom Mannon. Fant je naletel na cestni blok in je poskušal zbežati. Med begom je bandit večkrat ustrelil proti orožnikom, ki so mu odgovorili z orožjem in ga prisilili k predaji. Preiskovalci menijo, da je možki, čeprav neposredno, vpleten v včerajšnji roparski podvig v Brioscu. V mrežo policije sta se ujela še druga dva bandita, ki sta imela že večkrat opravka s pravico. Čeprav včeraj nista bila neposredno soudeležena pri tragičnem napadu na banko, sta po mnenju

preiskovalcev člana iste roparske tolpe, ki naj bi bila zelo dobro organizirana in ki naj bi delovala po vsej Brianzi in drugih krajih Lombardije.

Točnejši podatki o smrti mladega

BOJ PROTI PROSTITUCIJI

Izkoriščanje prostitutk je, kot je splošno znano, ena najbolj rentabilnih dejavnosti, s katero se ukvarjajo zločinske tolpe iz vseh držav na svetu. Kako je posel donosen dokazujejo zlasti pogosti in srtiti spopadi med tolpmi za nadzorstvo nad «tržiščem». Kako izbežati rak iz družbenega telesa? Klasične metode boja so, kot dokazujejo pičli doseženi rezultati, skoraj neučinkovite, boljše pa obeta orožje, ki so ga pripravili v Franciji: izkoriščevalci prostitutk bodo morali sami financirati kampanjo proti prostituciji. Prova «zrten» novega zakona je bil neki Pierre Pomportes, lastnik «javne hiše», ki bo moral odsedeti v zaporu pet mesecev, poleg tega pa je moral odšteti 2.000 frankeov za humanitarno organizacijo, ki si je prevzela v breme preuzgojo prostitutk.

ZA BREZPLAČNO PORNOGRAFIJO

Čeprav postajajo cenzorji vse popustljivejši, tako da danes lahko celo v Italiji gledamo filme, ki bi jih pred leti ne dovolili niti v najbolj naprednih (v pogledu cenzure seveda) državah, so prave pornografske predstave še skoraj povsod prepovedane in zato dragocne, čeprav ne bi lahko rekli, da so redkost. Kdor si zato rad napaja oči s seksualnimi podvigi drugih, mora imeti precej palcem, če hoče zadostiti svoji pohoti. Če pa nima denarja? Najbolje je problem rešil neznanec iz Detroita, ki je neki filmski hiši, specializirani v pornofilmi, ukradel kar 120 filmov. Da bi bile predstave res zastojne je istočasno ukradel še tri naprave za predvajanje. Priznati treba da je bil tat kar previden. Vzel je kar tri projektorje, da bi imel rezervo v primeru okvare.

ga karabinjerja in bandita bodo znani jutri, ko bodo izvedli za sodno medicino opravili obdukcijo. Predvsem bo lahko potrjena domneva, da je Lombardija ubil Cammarata. Pogreb nesrečnega orožnika bo v nedeljo v Giussanu, nato pa bodo njegovo truplo poslali v Foggio, kjer živijo starši.

Ustavno sodišče

bo v začetku decembra razpravljalo o sporu med sodstvom in parlamentom

RIM, 15. — Ustavno sodišče bo 3. decembra letos razpravljalo o sporu o pristojnosti med parlamentom in sodstvom v zvezi s preiskavo o «črni skladih» Montedisona. Predsednik sodišča Bonifacio, ki je poveril sodniku Crisafulliju naloge, da poroča o sporu, je s tem sklepom časovno znatno skrilil stopke. Kot je znano je obljubil, da bo sodišče rešilo še pred novim letom zapleteno vprašanje.

Ustavno sodišče se je že pred časom sestalo, da bi razpravljalo o sporu med sodstvom in parlamentom, ki si je prilastil preiskavo. Tedaj pa so morali prekiniti razpravo zaradi vprašanja o ustavnosti, ki ga je sprožil neki odvetnik. Zakon je namreč predpisoval, da mora sodišče o sporu med sodstvom in parlamentom razpravljati z dodatnimi 16 sodniki, člani parlamenta, kar pa je po mnenju ustavnega sodišča protustavno (razsoda je bila objavljena včeraj). Ko je bilo prvo vprašanje rešeno je dr. Bonifacio takoj določil datum razprave o osrednjem vprašanju, sporu med parlamentom in sodstvom, ki je že več mesecev ustavilo sodno preiskavo.

Kot je znano je rimske preiskovalni sodnik dr. Squillante dal časa vodil preiskavo o «črni skladih» Montedisona. Gre za znatne vsote, ki jih je uprava z raznimi zvijačami izločala iz obračuna in s katerimi je financirala politične stranke in predvsem kršičansko demokracijo. Parlament si je ob izbruhu petrolejskega škandala prisvojil postopek, češ da bi bili v preiskavo lahko vpleteni ministri in bivši ministri. Proti temu sklepu je vložil priziv dr. Squillante, ki obtožuje parlament, da si je prilastil preiskavo le da bi mu onemogočil nadaljnje delo in da bi zažulil preiskavo in škandal podobno kot se je zgodilo z afero o petroleju.

DESET MILIJONOV TON ŽITA ZA LAČNE NA SVETU

Zahod se je vzdržal glasovanja o potrebi znižanja vojskarskih stroškov

RIM, 15. — Prva komisija svetovne konference o prehrani je danes odobrila s 44 glasovi proti 19 vzdržanim ter nasprotnemu glasu LR Kitajske osnutek perjske resolucije glede znižanja vojskarskih stroškov raznih držav.

Perjska pobuda zahteva naj države, ki se udeležujejo svetovne konference za prehrano v najkrajšem času izvedejo nedavne resolucije OZN glede 10 odst. znižanja vojskarskih stroškov za vse države članice organizacije. Odvisne vsote naj bi namenili za pomoč državam v razvoju. Prva komisija je poslala osnutek resolucije skupščini konference v dokončno odobritev.

Za resolucijo so glasovale države Latinske Amerike, arabske države, afriške in tudi velika večina azijskih držav. LR Kitajske je izjavila, da bo opravila svoje stališče na zasedanju generalne skupščine. Glasovanja so se vzdržali: Italija, Izrael, Japonska, Danska, Španija, Kanada, Francija, ZDA, Guyana, Velika Britanija, Norveška, Belgija, Turčija, Avstrija, Švica, Švedska, Avstralija, Jamajka in ZRN.

Druga komisija mednarodne konference o prehrani pa je odobrila dve resoluciji, ki sta bili obe poslani plenarni skupščini, ki bo o teh vprašanjih razpravljala in sprejela ustrezne sklepe. Prva resolucija priporoča «da je treba napreči vse sile, da bi se zagotovila vsakoletna pomoč v prehrani državam v razvoju, ki naj bi znašala 10 milijonov ton žitaric od leta 1975 naprej.

Druga komisija je sprejela tudi resolucijo o varnostni prehrani, ki je bila prav tako poslana plenarni skupščini.

Prva resolucija morda obravnava vprašanje, ki je zelo kočljivo, saj gre za 10 milijonov ton žitaric, ki bi jih prizadele države proizvajalke morale nuditi direktno, ali pa s finančno pomočjo. Vendar pa je v resoluciji rečeno, da je priporočljivo, naj se zagotovi minimum pomoči za prehrano v naravi, se pravi s poljedelskimi proizvodi in ne z denarjem. Pomislek je popolnoma razumljiv zaradi močnega nihanja cen na svetovnem trgu, kar bi utegnilo precej skrajšati morebitne pomoči s finančnimi sredstvi. V resoluciji se nadalje poudarja potreba, da se vedno večji del pomoči za prehrano vključi v multilateralne programe (ta formulacija ni bogve kaj všeč ZDA, ki vztrajajo na bilateralni pomoči, kar jim nudi možnost za politične pritiske). V resoluciji se priporoča nadalje naj bi del prehranbenih skladov za kritje potreb v izjemnih primerih dodelili organizaciji, ki bi skrbela za svetovni prehranbeni program pod nadzorstvom OZN, in sicer na prostovoljni osnovi.

V tej zvezi moramo omeniti, da so ZDA sklenile, da ne bodo v prihodnje sprejele večjih obvez glede pomoči za prehrano držav v razvoju, kot je bilo predvideno do sedaj. To izjavo je podal minister za kmetijstvo ZDA Butz na tiskovni konferenci v okviru mednarodne konference o prehrani. Butz je dejal, da morajo ZDA znižati stroške svoje notranje uprave ter na drugi strani skrbeti za raven cen in za redno oskrbo ameriškega notranjega trga ter tradicionalnih strank, ki odkupujejo ameriške žitarice. Butz je še dejal, da ZDA dobavljajo okoli 60 odst. pomoči državam v razvoju in da je bila tudi ta njihova pomoč v letošnjem letu večja kot lani.

Vse te izjave seveda ne izbrisajo dejstva, da lakota v svetu narasča. Najslabši je položaj v Ban-

V New Yorku umrl saudski zunanji minister

NEW YORK, 15. — Sinoči zvečer je v svoji sobi v hotelu umrl zaradi možganske kapi zunanji minister Saudske Arabije Omar Sak-kaf.

Sakaf je bil star 50 let ter je prišel v New York, da se udeleži del generalne skupščine OZN. Danes bi moral odpotovati v Washington, kjer naj bi se srečal z državnim tajnikom Kissingerjem.

Neki glasnik saudske delegacije je povedal, da je Sakaf umrl, ko je spal. Še preden se je ulegel v posteljo, je izjavil, da se ne počuti dobro.

Davi so prišli v hotel Waldorf Astoria številni diplomatski predstavniki pri OZN. Truplo pokojnega saudskega predstavnika bodo prepeljali z ameriškim vojskim letalom v Geddo, kjer bodo pogrebne svečanosti.

VČERAJ POPOLDNE OKROG 18. URE

V Brescii ugrabljen Giuseppe Lucchini sin znanega magnata jeklarske industrije

Ugrabitelji so se zaleteli v njegov avto s poltovornjakom in ga prisilili da jim je sledil - V Milanu je bil ugrabljen sin trgovca z avtomobili

BRESCIA, 15. — Giuseppe Lucchini, sin znanega brescianskega in-dustrijskega, je bil ugrabljen danes popoldne okrog 18. ure. V trenutku ko poročamo, so podatki o ugrabitvi zelo skopi. Ve se le, da so trije neznanci ustavili Lucchinija in ga prisilili, da jim je sledil na poltovornjak fiat 238, s katerim so zbežali.

Giuseppe Lucchini je 24-letni sin enega najpomembnejših brescianskih industrijscev, ki ima znatne interese v železarski in jeklarski industriji. Fant, ki je vpisan v četrti letnik ekonomske fakultete, se je popoldne odpravil k prijatelju, da bi se skupaj učila. Okrog 18. ure, ko se je odpravil domov. Med potjo se je poltovornjak zaletel v njegov avto. Fant je izstopil, da bi videl kaj se dogaja. Takrat pa so ga trije neznanci zgrabili, ga potisnili v dostavnik vozila in zbežali pred njim. ZDA naložila pot in obvestila nato nadaljevala pot in obvestila o ugrabitvi prvo izvidnico prometne policije, ki sta jo srečala na poti. Giuseppeve starše so o dogodku obvestili agenti.

Včeraj zvečer pa je bil v Milanu ugrabljen 25-letni sin znanega trgovca avtomobilov Luigija Genghinija. Fant, ki dela z očetom v sa-

lonu v Ulici Napo Torriani, se je okrog 19. ure odpravil peš domov. Med potjo so ga ugrabitelji napadli in ga prisilili, da jim je sledil. Kaže, da so že stopili v stik z družino Genghini in zahtevali dve milijardi lir odkupnine.

Čeprav je bil Genghini ugrabljen še včeraj zvečer, se je vest o napadu razširila šele danes popoldne. Družina Genghini je namreč skušala prikriti ugrabitev čimprej v stik z nami. Hočem svojega sina. Naj povedo, če je živ, če se počuti dobro, to me edino zanima.

Po aretaciji Luciana Liggia in nekaterih njegovih pajdašev je kazalo, da je «industrija ugrabitev» na tleh. Tolpa je res nekaj časa mirovala, pred približno enim mesecem pa je stopila ponovno na plan predvsem v Lombardiji, kjer so v zadnjih tednih zabeležili kar pet ugrabitev. Med ugrabljenimi je bil tudi Daniele Alemagna, 7-letni sin znanega industrijskega živil, ki je bil osvoboden pred nekaj tedni proti izdatni odkupnini. Izredna dejavnost ugrabiteljev dokazuje, da je Liggio organizacija še krepko na nogah in da znani mafije, čeprav izza vrat zapor, še vedno vodi nar v zameno za neosnovane obljube. Telefonskih pozivov je bilo že toliko, da ne Ciocevi ne njuni odvetniki ne vedo več razlikovati

med pravimi ugrabitelji in šakali. Kaže, da so se ugrabitelji oglašili doslej le enkrat in sicer ko so sporočili, da so ugrabili Francesca in da zahtevajo zanj 400 milijonov odkupnine.

Caterina Cioce se je popoldne srečala s časnikarji in jih pozvala, naj od jutri dalje pozabijo na dogodke. «Zapišite — je prosila — naj ugrabitelji stopijo čimprej v stik z nami. Hočem svojega sina. Naj povedo, če je živ, če se počuti dobro, to me edino zanima.» Po aretaciji Luciana Liggia in nekaterih njegovih pajdašev je kazalo, da je «industrija ugrabitev» na tleh. Tolpa je res nekaj časa mirovala, pred približno enim mesecem pa je stopila ponovno na plan predvsem v Lombardiji, kjer so v zadnjih tednih zabeležili kar pet ugrabitev. Med ugrabljenimi je bil tudi Daniele Alemagna, 7-letni sin znanega industrijskega živil, ki je bil osvoboden pred nekaj tedni proti izdatni odkupnini. Izredna dejavnost ugrabiteljev dokazuje, da je Liggio organizacija še krepko na nogah in da znani mafije, čeprav izza vrat zapor, še vedno vodi nar v zameno za neosnovane obljube. Telefonskih pozivov je bilo že toliko, da ne Ciocevi ne njuni odvetniki ne vedo več razlikovati